

Sveriges Riksdags Beslut

å det i Stockholm hållna lagtima riksmöte, som började den 18 maj och slutade den 17 december 1914.

Vi efterskrivna, Svenska Folkets valda ombud, göra veterligt: att, sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 5 mars 1914 funnit gott att jämlikt § 109 regeringsformen och § 5 riksdagsordningen upplösa riksdagen och förordna om nya val till andra kammaren, samt riksdagen därefter kallats att sammanträda måndagen den 18 maj 1914, hava vi sistnämnda dag, under Hans Maj:t Konung Gustaf V:s sjunde regeringsår, oss här i Stockholm infunnit.

Efter att över vårt arbete hava nedkallat Guds välsignelse, hava vi den 19 berörda maj å rikssalen sammanträtt och fått emottaga berättelse om vad sedan sistförflutna lagtima riksdag i rikets styrelse sig tilldragit ävensom Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behov; och hava vi, efter föregångna överläggningar dels om de ämnen, i vilka Kungl. Maj:t till oss avlätit propositioner eller skrivelser, dels ock rörande frågor, som blivit hos riksdagen väckta, stannat uti följande beslut:

§ 1.

Med bifall till en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition hava vi såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande

Förslag

till

ändrad lydelse av §§ 18 och 22 regeringsformen.

§ 18.

1:o) Regeringsrätten tillkommer det även att, i mål av beskaffenhet att kunna tillhöra dess slutliga prövning. upptaga och avgöra alla ansökningar, att Konungen må bryta dom åter, som vunnit laga kraft, eller återställa laga tid, som försuten är. Alla övriga sådana ansökningar skola av högsta domstolen avgöras. .

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 15 saml. 1 häft.
(Riksdagsbeslutet.)

2:o) Högsta domstolen äger ock pröva och avgöra ansökan om tillstånd av Konungen att fullfölja talan i mål, som enligt lag icke utan sådant tillstånd må dragas under Konungens prövning.

§ 22.

1:o) Uti högsta domstolen kunna ringare mål prövas och avgöras av fem ledamöter, så ock av fyra, där alla fyra äro om slutet ense. Över viktigare saker skola minst sju döma. Ej må flera än åtta ledamöter på en gång i prövningen av något mål deltaga, där ej för vissa fall annorledes förordnas i den ordning 87 § 1 mom. stadgar. I samma ordning bestämmes, huru många av domstolens ledamöter skola deltaga i prövning av ansökan, varom i 18 § 2 mom. förmäles.

2:o) I regeringsrätten kunna mål prövas och avgöras av fem ledamöter, så ock av fyra, där tre av dem äro om slutet ense.

§ 2.

Vi hava med bifall till Kungl. Maj:ts därom avlåtna proposition såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande

Förslag

till

ändrad lydelse av § 20 regeringsformen.

§ 20.

De mål, som från krigsdomstolarna dragas under Konungens prövning, skola uti högsta domstolen företagas och avgöras. Tvenne militärpersoner av högre grad, dem Konungen härtill utser och förordnar, böra med domare jäv och ansvar, och utan särskilt arvode, sådana mål i högsta domstolen övervara och däröver rösta, dock må domarens antal icke överstiga åtta.

§ 3.

Då vi icke kunnat i oförändrat skick antaga Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av § 72 regeringsformen hava vi såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande:

Förslag

till

ändrad lydelse av § 72 regeringsformen.

§ 72.

Riksbanken — — — — lag.

Fullmäktige — — — skäligt.

Riksbanken allena äger rätt att utgiva sedlar, som för mynt i riket må erkännas. Dessa sedlar skola, vid anfordran, inlösas av banken med guld efter deras lydelse; dock att undantag härifrån, där sådant med hänsyn till krig, krigsfara eller svår penningkris prövas oundgängligen nödigt, må för viss tid medgivas av Konungen och riksdagen samfällt eller, om riksdagen ej är samlad, av Konungen på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter samråd jämväl med fullmäktige i riksgäldskontoret. Dylikt av Konungen mellan riksdagarna lämnat medgivande skall, därest detsamma icke varder av nästföljande riksdag inom tjugudagar från riksdagens början gillat, efter utgången av nämnda tid upphöra att lända till efterrättelse.

§ 4.

I avlåten proposition har Kungl. Maj:t till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning framlagt ett förslag till ändrad lydelse av §§ 96—102 och 110 regeringsformen, § 42, 2 och § 68 riksdagsordningen samt § 4 5:o tryckfrihetsförordningen.

Vi hava icke kunnat i oförändrat skick bifalla förevarande proposition utan såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande

Förslag

till

ändrad lydelse av §§ 96—102 och 110 regeringsformen, § 42, 2 och § 68 riksdagsordningen samt § 4 5:o tryckfrihetsförordningen.

Regeringsformen.

§ 96.

Varje lagtima riksdag skall förordna två för lagkunskap och utmärkt redlighet kända män, den ene såsom justitieombudsman och den andre såsom militieombudsman, att i egenskap av riksdagens ombud, efter den instruktion riksdagen för vardera utfärdat, hava tillsyn över lagars och författningars efterlevnad, militieombudsmannen i vad de skola tillämpas vid krigsdomstolarna samt av ämbets- och tjänstemän med avlöning från de till försvarsväsendet anslagna medel och justitieombudsmannen i vad de eljest skola vid domstolarna samt av ämbets- och tjänstemän tillämpas, ävensom att enligt den fördelning nu är sagd vid vederbörliga domstolar i laga ordning tilltala dem, som uti sina ämbetens utövning av våld, mannmån eller annan orsak någon olaglighet begått eller underlåtit att sina ämbetsplikter behörigen fullgöra. Ombudsmännen vare i all måtto underkastade samma ansvar och plikt, som allmän lag och rättegångsordning för aktorer utstaka.

§ 97.

Justitieombudsmannen och militieombudsmannen, som, så länge de sina ämbeten innehava, skola i alla avseenden anses lika med Konungens justitiekansler,

väljas på sätt riksdagsordningen stadgar; och bör därvid jämväl för en var av dessa riksdagens ombudsmän utses en man av de egenskaper, som hos ombudsmannen erfordras, att honom efterträda, ifall han, innan nästföljande lagtima riksdag anställt nytt val av ombudsman, skulle med döden avgå, samt att utöva ämbetet under den tid ombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad.

§ 98.

I händelse justitieombudsmannen eller militieombudsmannen, under det riksdag är församlad, avsäger sig det erhållna förtroendet eller med döden avgår, skall riksdagen i ämbetet genast insätta den man, som blivit till efterträdare utsedd. Skulle ombudsmans utsedde efterträdare, under riksdag, avsäga sig det erhållna förtroendet eller i ombudsmansämbetet insättas eller med döden avgå, utväljes, på ovan stadgade sätt, en annan behörig man i hans ställe. Inträffar något av dessa fall emellan riksdagarna, skall riksdagens rätt härutinnan genom de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret utövas.

§ 99.

Justitieombudsmannen och militieombudsmannen må, en var när han för sitt ämbetes utövning det nödigt anser, kunna öfvervara högsta domstolens, regeringsrättens, nedre justitierevisionens, hovrätternas, kollegiernas eller i dessas ställe inrättade verks, och alla lägre domstolars överläggningar och beslut, dock utan rättighet att sin mening därvid yttra, samt äga tillgång till alla domstolars, kollegiers och ämbetsverks protokoll och handlingar. Konungens ämbetsmän i allmänhet vare skyldige att lämna justitieombudsmannen och militieombudsmannen laglig handräckning, samt alla fiskaler, att medelst aktioners utförande en var av dem biträda, då han det äskar.

§ 100.

Justitieombudsmannen och militieombudsmannen åligge, att, var för sig, till varje lagtima riksdag avlämna redogörelse för förvaltningen av de dem förtrodda ämbeten samt däruti, en var med avseende på det område, som genom 96 § är bestämt för hans ämbetsutövning, utreda lagskipningens tillstånd i riket, anmärka lagarnas och författningarnas brister och uppgiva förslag till deras förbättring.

§ 101.

Skulle den oförmodade händelse inträffa, att antingen hela Konungens högsta domstol eller av dess ledamöter en eller flere funnes hava av egennyttas, vrångvisa eller försumlighet så orätt dömt, att därigenom någon, emot tydlig lag och sakens utredda och behörigen styrkta förhållande, mistat eller kunnat mista liv, personlig frihet, ära och egendom, eller regeringsrätten eller en eller flere av dess ledamöter funnes hava vid prövning av besvärsmål låtit sådant förhållande komma sig till

last, vare justitieombudsmannen eller, om målet från krigsdomstol kommit under högsta domstolens prövning, militieombudsmannen pliktig, ävensom Konungens justiti-kansler berättigad, att vid den rikets domstol, som här nedanföre bestämmes, den felaktige under tilltal ställa, samt till ansvar efter rikets lag befordra.

§ 102.

Denna domstol, som riksrätt kallas, skall i sådant fall bestå av presidenten uti Konungens och rikets Svea hovrätt, vilken däruti före ordet, presidenterna uti alla rikets kollegier, vid tilltal emot högsta domstolen fyra de äldsta regeringsråd, men, när regeringsrätten är tilltalad, fyra de äldsta justitieråd, ävensom, i båda fallen, högste befälhavaren över de i huvudstaden tjänstgörande trupper, högste närvarande befälhavaren för den vid huvudstaden förlagda delen av flottan, tvenne de äldsta råd i Svea hovrätt och det äldsta råd i varje av rikets kollegier. Då justitiekansleren, justitieombudsmannen eller militieombudsmannen finner sig befogad att högsta domstolen samfällt eller särskilda dess ledamöter inför riksrätten tilltala, eller justitiekansleren eller justitieombudsmannen att regeringsrätten samfällt eller särskilda dess ledamöter under sådant tilltal ställa, äske han hos presidenten i Konungens och rikets Svea hovrätt, såsom riksrättens ordförande, laglig kallelse å den eller dem, som skola tilltalas. Presidenten — — — — — i rikets tjänst.

§ 110.

Ej må någon riksdagsman under tilltal ställas eller sin frihet berövas för sina gärningar eller yttranden i denna egenskap, utan att den kammare, till vilken han hör, sådant tillåtit genom uttryckligt beslut, däruti minst fem sjättedelar av de röstande instämt. Ej heller — — — — — beivra låta.

Bliver riksdagsman, medan riksdag samlad är, eller under resa till eller ifrån riksdagen, när man vet honom i sådant ärende stadd vara, med ord eller gärning ofredad, gälle därom vad angående våld eller förolämpning emot Konungens ämbetsmän, i eller för ämbete, i allmän lag stadgat är. Samma lag vare, om riksdagens fullmäktige, revisorer eller justitieombudsman eller militieombudsman, eller sekreterare eller kanslibetjante i någon av riksdagens kamrar eller i något dess utskott, i eller för utövning av sådan befattning, våldföres eller förolämpas.

Riksdagsordningen.

§ 42.

2:o) Utskottet skall ock granska justitieombudsmannens och militieombudsmannens avgivna redogörelser, ävensom deras ämbetsdiarier och registratur, samt med utlåtande däröver till riksdagen inkomma.

§ 68.

Till följd av regeringsformens 96 § skall varje lagtima riksdag förordna två för lagkunskap och utmärkt redlighet kända män, den ene såsom justitieombudsman och den andre såsom militieombudsman, att i egenskap av riksdagens ombud hava tillsyn över lagars och författningars efterlevnad av domare, ämbets- och tjänstemän samt att inför den riksrätt, som i bemälda grundlags 102 § till dess inrättning och göromål beskrives, eller vid andra vederbörliga domstolar, i laga ordning tilltala dem, som i sina ämbetens utövning anses av våld, mannamån eller annan orsak hava någon olaglighet begått eller underlåtit att sina ämbetsplikter behörigen fullgöra.

Justitieombudsmannen och militieombudsmannen, vilkas rättigheter och åligganden ytterligare så väl i regeringsformen som genom särskild för en var av dem utfärdad instruktion utstakas, väljas var för sig av fyrtioåtta för tillfället nämnda valmän, av vilka vardera kammaren inom sig utser tjugufyra. Dessa valmän, vilka böra till valförrättningen sammanträda samma dag, då de blivit utsedda, och ej må åtskiljas förr än valen äro fulländade, skola först samfällt, medelst slutna sedlar, var för sig föreslå den man, som de anse böra komma under omröstning. Falla därvid rösterna till mer än hälften på en man, är han behörigen vald. Äro åter rösterna så delade mellan flera, att sådan pluralitet för någon icke äger rum, anställes ny omröstning med slutna sedlar till antagande av den, som de flesta rösterna erhållit, eller, om han icke antages, av den, som näst honom blivit av de flesta kallad o. s. v. Skulle, sedan alla omröstningarna sålunda försiggått, likväl ingen hava erhållit den här föreskrivna pluralitet, anställes ny omröstning över alla dem, som vid den första omröstningen blivit satta i fråga; skolande den, som erhållit de flesta rösterna, anses behörigen vald.

Valmännen böra vid samma tillfälle, då justitieombudsmannen och militieombudsmannen utses, och på enahanda sätt för en var av dessa riksdagens ombudsmän välja en man av de egenskaper, som hos ombudsmannen erfordras, för att honom efterträda, i fall han, innan nästa lagtima riksdag anställt nytt val av ombudsman, skulle med döden avgå, samt att utöva ämbetet under den tid ombudsmannen kan vara av svår sjukdom eller annat laga förfall därifrån hindrad.

I händelse justitieombudsmannen eller militieombudsmannen, under det riksdagen är församlad, avsäger sig förtroendet, eller med döden avgår, insätter riksdagen genast i ämbetet den man, som blivit till efterträdare utsedd. Skulle ombudsmans utsedde efterträdare, under riksdag, avsäga sig det erhållna förtroendet eller i ombudsmansämbetet insättas eller med döden avgå, utväljes på ovan stadgade sätt en annan behörig man i hans ställe.

Inträffar något av dessa fall mellan riksdagarna, skall riksdagens rätt härutinnan genom de av riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret utövas.

Tryckfrihetsförordningen.

§ 4.

5:o) Så snart någon förbrytelse mot denna lag blivit av chefen för justitiedepartementet hos justitiekanslaren anmäld, åligge den sistnämnde att ofördröjligen låta förbrytelsen, genom tillförordnad aktor, vid behörig domstol åklaga; och bör han dessutom, för egen del, genom vederbörande ombud, över tryckfrihetens lagliga bruk tillbörlig uppsikt hava. Vare likaledes justitieombudsmannen och militieombudsmannen pliktiga, att, i avseende på förbrytelser emot denna lag, lämna sin ämbetsåtgärd, enligt de i instruktionerna rörande deras befattning med andra mål föreskrivna grunder. Enskilt förolämpande äger målsägaren att själv eller genom ombud åtala.

§ 5.

Vi hava i skrivelse den 19 september anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke funnit oss böra bifalla Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av §§ 4, 5, 6 och 15 regeringsformen, §§ 6, 10, 20, 32, 33, 38 och 43 riksdagsordningen samt § 1 4:o) tryckfrihetsförordningen.

§ 6.

Vid företagen prövning av det till slutligt avgörande vid innevarande riksdag vilande förslag till ändrad lydelse av § 12 riksdagsordningen, hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 juni, för vår del godkänt och antagit berörda förslag.

Sedan Kungl. Maj:t godkänt samma förslag, kommer ifrågavarande stadgande att erhålla följande förändrade lydelse, nämligen:

Riksdagsordningen

§ 12.

Varje ledamot av första kammaren åtnjuter av statsmedel ersättning för resekostnad till och från riksdagen samt arvode av ett tusen två hundra riksdaler för varje lagtima riksdag; dock att, när antingen Konungen upplöser riksdag, innan den varit fyra månader tillsammans, eller ledamot av kammaren eljest avgår från sin befattning under riksdagen, innan så lång tid av dess sammanträde förflutit, eller riksdagen sammanträder i följd därav att Konungen, med upplösande av riksdag, förordnat om nya val, så ock under urtima riksdag, kammarens ledamot undfår, jämte resekostnadsersättning, i dagtraktamente tio riksdaler, vilket dock ej må överstiga sammanlagt ett tusen två hundra riksdaler.

Ledamot av kammaren, som under lagtima riksdag efter beviljad ledighet besöker hemorten, äge att av statsmedel undfå ersättning för därav föranledd resekostnad, dock högst för två resor fram och åter.

Den ledamot av kammaren, som icke i rätt tid vid riksdagen sig inställer, skall för varje dag han utebliver vara förlustig tio riksdaler av arvodet.

Vill ledamot av kammaren befattningen sig avsäga, äger han det göra vid valtilfället eller sedermera, mellan riksdagar, hos Konungens befällningshavande.

§ 7.

Vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av § 2 4:o) och § 3 10:o) tryckfrihetsförordningen hava vi funnit oss icke kunna i oförändrat skick bifalla samma proposition, utan såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling antagit följande

Förslag

till

ändrad lydelse av § 2 4:o och § 3 10:o tryckfrihetsförordningen.

§ 2.

4:o. I grund — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll — — — uppenbara.

Att ej några — — — femtio riksdaler.

Att mobiliseringsplaner för krigsmakten, planer för dess sammandragning eller verksamhet under krigstid eller vid krigsfara ävensom sådana handlingar angående omfattningen, beskaffenheten och belägenheten av dess mobiliseringsförråd och mobiliseringsutrustning samt sådana kartor, ritningar, avbildningar och beskrivningar angående rikets fästningsverk, örlogsstationer och varv, militära positioner, minförsvar, annan för krigsbruk avsedd materiells tekniska byggnad och beskaffenhet, kommunikations- och förbindelseleder, experiment och uppfinningar, vilkas offentliggörande kan medföra våda för rikets säkerhet eller uppenbart kan skada dess försvar, ej må utan Konungens särskilda tillstånd utlämnas, sedan Konungen i statsrådet fattat beslut, att dessa handlingar skola hållas hemliga; dock att härigenom konstitutionsutskottets, statsutskottets och statsrevisorernas rätt ej inskränkes. Den, som i tryck offentliggör sådan handling, straffes, där honom vederligt är, att den bör hemlighållas, efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en månad till och med två år eller i ringare fall med böter från och med trettio riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettio riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Att, där underrätt vid handläggning av mål låtit åhörarna avträda på den grund att i händelse av rättegångens offentlighet något kunnat uppenbaras, som med hänsyn till rikets säkerhet bör hållas hemligt för främmande makt, protokoll över sådan handläggning samt därvid till underrätten ingivna handlingar i målet så ock högre rätts protokoll i samma mål och däri efter meddelande av underrättens utslag inkomna handlingar ej må, utan särskilt tillstånd av vederbörande rätt, utlämnas, innan målet blivit skilt från rättens handläggning; och må, i den mån rätten finner protokoll eller handling i målet ej heller efter avslutad handläggning kunna utlämnas utan våda för rikets säkerhet och förty däremot vid handläggningens avslutande meddelar förbud, utlämnande ej utan Konungens särskilda tillstånd äga rum före femtio år efter det slutligt beslut i målet givits. Dock göres härigenom ej inskränkning i parts rätt att utbekomma protokoll och erhålla del av handlingarna i målet. Över rättens beslut, huruvida protokoll eller handling må utlämnas, vare klagan ej tillåten. Utgiver part eller annan, med vetskap om att protokoll eller handling enligt vad nu är sagt bör hemlighållas, utan Konungens särskilda tillstånd protokollet eller handlingen i tryck, straffes efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en månad till och med två år eller i ringare fall med böter från och med trettiotre riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettiotre riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Att, i vad — — — — — femtio riksdaler.

Det skall ock — — — — — sexton skillingar.

Att protokoll — — — — — sexton skillingar.

Att ingen — — — — — sexton skillingar.

Att utdrag — — — — — femtio riksdaler.

Att uppgifter, som skattskyldiga till ledning för egen taxering avlämna till beskattningsmyndigheter, samt deklARATIONER, som till ledning för beräkning av arvsskatt eller skatt för gåva avgivas till vederbörande myndigheter, ej må utlämnas till andra än dem, som enligt skatteförfattningarna äga taga del av samma uppgifter eller deklARATIONER. Den häremot bryter, så ock den, som i tryck offentliggör dylik uppgift eller deklARATION, vilken obehörigen utlämnats, böte femtio riksdaler.

Att för officiell — — — — — tre hundra riksdaler.

Att de från — — — — — femtio riksdaler.

Att ansökning — — — — — femtio riksdaler.

Att sådant — — — — — huvudsaken.

I övrigt — — — — — stadgat är.

§ 3.

10:o. Allt kungörande — — — — — skriften konfiskeras.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 15 saml. 1 häft.

Kungörande i tryck, under krigstid eller vid krigsfara, av sådana underrättelser om krigsmaktens styrka, ställning eller rörelser eller om andra åtgärder eller anstalter för försvaret, vilkas offentliggörande Konungen i statsrådet förbjudit. Den häremot bryter, straffes efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en månad till och med två år eller i ringare fall med böter från och med trettiofyra riksdaler sexton skillingar till och med trehundrafyrtio riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Utgivande i tryck, i annat fall än ovan i denna lag sägs, av sådana avbildningar och beskrivningar av rikets fästningsverk och övriga fasta försvarsanstalter, vilkas offentliggörande kan skada rikets försvar och om vilka det är utgivaren vederligt, att de böra hemlighållas. Förbrytelsen straffes enligt allmän lag, och skriften konfiskeras.

§ 8.

Vi hava i skrivelse den 18 juli anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 9 § i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909.

§ 9.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 juli hava vi med anledning av konstitutionsutskottets därom gjorda hemställan för vår del beslutit en i vår nämnda skrivelse införd lag om ändrad lydelse av 27 § i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909.

§ 10.

På hemställan av konstitutionsutskottet hava vi, enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 juli utvisar, anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida icke sådana ändringar kunna vidtagas i gällande bestämmelser, att röstrettens utövning möjliggöres i fall, då röstlängd för val till Andra kammaren förkommit, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

§ 11.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändrad lydelse av §§ 3, 10, 57 och 58 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862;

2) lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 1, § 8 mom. 1 samt §§ 40 och 41 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862; och

3) lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 6, §§ 16 och 52 samt § 58 mom. 2 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 ävensom införande i § 2 i sistnämnda förordning av tillagda mom. 7, 8 och 9.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 augusti hava vi icke kunnat oförändrade godkänna berörda förslag, utan hava vi, som till särskild behandling förehaft propositionen, i vad den avser ändringsförslaget rörande § 52 i förordningen om landsting, för vår del antagit följande i skrivelsen införda lagar, nämligen:

1) lag om ändrad lydelse av §§ 3, 10, 11, 13, 57, 58 och 74 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862;

2) lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 1, § 8 mom. 1 samt §§ 9, 30, 40 och 41 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862;

3) lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 6, § 16 samt § 58 mom. 2 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 ävensom om införande i § 2 i nämnda förordning av tillagda mom. 7, 8 och 9; samt

4) lag om ändrad lydelse av § 52 i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

§ 12.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till lag angående ändrad lydelse av §§ 20, 21, 37 mom. 3, 41, 42 mom. 1, 43 mom. 1, och 44 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863.

Denna proposition har blivit av oss bifallen, vilket vi i skrivelse den 18 juli anmält för Kungl. Maj:t.

§ 13.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 september hava vi i ett sammanhang till behandling förehaft Kungl. Maj:ts propositioner

Nr 58 angående ny härordning;

- » 59 med förslag till värnpliktslag;
- » 60 angående sjöförsvarets ordnande;
- » 61 med förslag till lag angående förlängd tjänstgöring i vissa fall för värnpliktiga, tillhörande flottan;
- » 80 med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 2 i förordningen den 1 juni 1912 om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn (familjeunderstöd);
- » 81 med förslag till lag om förbud i vissa fall mot värnpliktigs skiljande från tjänst eller arbete;
- » 85 med förslag till förordning om värnsskatt m. m.;
- » 138 angående vissa engångskostnader för lantförsvarets ordnande;

- Nr 149 angående särskild ersättning till personal tillhörande infanteriregementes reserv och till viss övertalig personal vid infanteriregemente samt angående tillägg för vicekorpralsbeställning eller särskilda befälsarvoden till vissa volontärer vid infanteriet i anledning av övning vid armén av årsklassen 1914 yngre;
- › 153 angående riksdagens samtycke till antagande av ett utav svenska pansarbåtsföreningen gjort erbjudande av medel såsom bidrag till anskaffning av pansarbåtar;
 - › 156 angående vissa engångskostnader för sjöförsvarets ordnande;
 - › 159 angående upprättande av reservstater vid armén;
 - › 163 angående ändring i gällande grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst;
 - › 230 angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén;
 - › 246 angående upprättande av reservstater vid marinen;
 - › 247 angående ändring i och tillägg till gällande grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar; samt
 - › 275 med förslag till ändrad lydelse av 9 och 24 §§ i det av Kungl. Maj:t för riksdagen framlagda förslaget till förordning om värnskatt.

I sammanhang med förenämnda propositioner hava vi till behandling förehaft åtskilliga inom riksdagens kamrar väckta motioner, som stå uti ett närmare eller fjärrare samband med den av Kungl. Maj:t föreslagna ombildningen av försvaret och hava vi därvid stannat uti de beslut, som nedan angivas.

I.

I berörda skrivelse hava vi till en början anmält:

1) att vi under förutsättning att riksdagens beslut om antagande av ny härordning av Kungl. Maj:t godkännes, för vår del antagit ett i vår nämnda skrivelse intaget förslag till *värnpliktslag*;

2) att vi beslutit anhålla, det Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning, huruvida sådana för förseelser mot den militära strafflagen upprepade gånger straffade värnpliktiga, vilka kunna antagas öva ett demoraliserande inflytande å övriga värnpliktiga, lämpligen må kunna, avskilda från övriga värnpliktiga, vapenövas för sig själva eller användas till lämpliga för statens räkning erforderliga arbeten, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill nämnda utredning kan giva anledning;

3) att vi, under förutsättning att vårt under punkt 1) härövan angivna beslut av Kungl. Maj:t godkännes, beslutit,

dels att det värnpliktig jämlikt § 35 mom. 2 och § 39 mom. 1 värnpliktslagen tillkommande penningbidrag skall, i och med att den nya värnpliktslagens bestämmelser rörande tjänstgöringstiden träda i tillämpning, utgå under tjänstgöring i

linjen med 50 öre om dagen och under reservtruppövning och landstormsövning med 1 krona om dagen,

dels ock att det värnpliktigt jämlikt § 35 mom. 2 värnpliktslagen tillkommande penningtillskott skall utgå med 25 öre om dagen utom under tredje repetitions-(regements-)övningen vid fotfolket, då detsamma skall utgå med 50 öre om dagen till dem, som tjänstgöra såsom underbefäl och uttagits enligt § 26 mom. 2 värnpliktslagen.

II.

Vidare hava vi anmält för Kungl. Maj:t:

A) att vi, som icke kunnat i oförändrat skick bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 58 angående *ny härordning* — under förutsättning att vårt beslut om antagande av ny värnpliktslag varder av Kungl. Maj:t godkänt — antagit ett i skrivelsen omförmält förslag till ny härordning, avsedd att genomföras under tio år, räknade från och med år 1915;

B) att vi, i anledning av vissa i ämnet väckta motioner beslutit hos Kungl. Maj:t anhålla om verkställande av utredning angående de omständigheter, under vilka personal i underbefäls ställning vid armén och marinen vid yngre år må kunna vinna befordran till officer och reservofficer, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill nämnda utredning kan giva anledning:

C) att vi, i anledning av en i ämnet väckt motion beslutit hos Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t taga under övervägande, huruvida väg- och vattenbyggnadskåren lämpligen bör omorganiseras i syfte att höja dess militära användbarhet och göra den till en vid krigstillfälle duglig officersreserv till fortifikationen;

D) att vi i anledning av vissa i ämnet väckta motioner beslutit hos Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utarbeta och, om möjligt, för 1915 års riksdag framlägga förslag till sådan omorganisation av arméns musik, att kostnaderna för densamma komma att uppgå till högst två tredjedelar av statsverkets nuvarande utgifter för densamma;

E) att vi, i anledning av vissa i ämnet väckta motioner beslutit hos Kungl. Maj:t anhålla,

dels att från kavalleriet och artilleriet utrangerade stambästar måtte, i den mån de för ändamålet kunna befinnas lämpliga, för fortsatt användning överföras till infanteriet och trängen;

dels ock att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda ej mindre i vad mån och enligt vilka grunder officerare, som tillhöra generalstaben, övriga staber och kavalleriet och som åtnjuta lönetillägg och furageersättning för tjänstehästar, må kunna göras beridna på kronan tillhöriga stambästar, än även, huruvida och enligt vilka grunder det för statsverket må befinnas fördelaktigt att för artilleriets behov anskaffa kronan tillhöriga draghästar, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill nämnda utredning kan giva anledning.

III.

Enligt vad vår skrivelse vidare utvisar, hava vi, som beslutit antaga förordningar om värnskatt och angående statsverkets värnskattefond, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 60 angående sjöförsvarets ordnande, nr 153 angående riksdagens samtycke till antagande av ett utav Svenska pansarbåtsföreningen gjort erbjudande av medel såsom bidrag till anskaffning av pansarbåtar samt nr 156 angående vissa engångskostnader för sjöförsvarets ordnande, ävensom i ämnet väckta motioner, beslutit

Beträffande flottan

- 1) att för nyanskaffning under åren 1915—1919 av krigsfartygsmateriel:
 - a) bevilja ett anslag av 32,000,000 kronor och därav på extra stat för år 1915 anvisa ett belopp av 6,400,000 kronor;
 - b) medgiva att Kungl. Maj:t må disponera de av 1911 års riksdag för nyanskaffning av krigsfartygsmateriel beviljade, ännu icke använda medel, 3,880,000 kronor, ävensom av 1912 och 1913 års riksdagar till krigsfartygsmateriel avsatta medel, tillhoppa 3,550,000 kronor, eller således sammanlagt 7,430,000 kronor;
 - c) likaledes medgiva, att Kungl. Maj:t må mottaga den av Svenska pansarbåtsföreningen erbjudna gåvan, såvitt angår två pansarbåtar, alltså till ett belopp av 2,500,000 kronor; samt
 - d) under förutsättning att Kungl. Maj:t godkänner riksdagens beslut angående ny värnpliktslag och sjöförsvarets ordnande bevilja ett ytterligare anslag av 3,302,000 kronor, att utgå av värnskattemedel, samt därav för år 1915 anvisa ett belopp av 100,000 kronor;
- 2) att de under punkterna 1. a), b), c) och d) här ovan upptagna belopp skola användas *dels* till byggande av två pansarbåtar och fyra jagare, *dels* till byggande av undervattensbåtar för en sammanlagd beräknad kostnad av 9,750,000 kronor och *dels* för påbörjande eller byggande av ytterligare krigsfartygsmateriel av slag, varom framdeles må av Konung och riksdag bestämmas;
- 3) att — under förutsättning att Kungl. Maj:t godkänner vårt beslut angående ny värnpliktslag och angående sjöförsvarets ordnande — till anskaffning av bärgningsmateriel för undervattensbåtar, för ändringsarbeten å i skrivelsen angivna pansarbåtar, till ombyggnad av två torpedkryssare till depåfartyg för undervattensbåtar, för anskaffning av torpedmateriel för flottan, för anskaffning av minmateriel för flottan, för anläggande av ny docka vid flottans station i Stockholm, för anläggande av en örlogsdepå vid Härnösand, samt till bestridande av kostnaderna för övning vid flottan av värnpliktiga, tillhörande årsklasserna 1914 yngre och 1915 äldre, bevilja i skrivelsen angivna anslag tillhoppa 5,275,500 kronor att utgå av värnskattemedel och disponeras enligt i skrivelsen omförmälda grunder;

4) att år 1919 i staten för flottans officerskår halva antalet underlöjtnantsbeställningar skall hava ersatts med ett motsvarande antal fänriksbeställningar;

Beträffande kustartilleriet.

5) att efter genomförd organisation år 1919 den med fasta avlöningsförmåner anställda stampersonalen skall uppgå till det antal, som i skrivelsen anges;

6) att under förutsättning att Kungl. Maj:t godkänner vårt beslut angående ny värnpliktslag och sjöförsvarets ordnande,

a) till bestridande av kostnaderna för övning vid kustartilleriet av värnpliktiga, tillhörande årsklassen 1914 yngre, bevilja ett anslag av 819,700 kronor, att utgå av värnskattemedel, och därav för år 1915 anvisa ett belopp av 386,200 kronor;

b) till nyanläggningar och nyanskaffningar för stärkande av det fasta kustförsvaret med undantag av Fårösunds kustposition bevilja ett anslag av 13,748,690 kronor, att utgå av värnskattemedel, och därav för år 1915 anvisa ett belopp av 2,750,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda summa under år 1914 av tillgängliga medel utanordna för arbetenas påbörjande erforderliga belopp; samt

c) av värnskattemedel för år 1915 avsätta ett belopp av 225,000 kronor, att användas till försvarsanstalter på Gottland, på sätt framdeles må av Konung och riksdag närmare bestämmas; samt

7) att hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag, att framläggas för 1915 års riksdag, huruvida Fårösunds kustposition lämpligen må kunna ersättas av andra försvarsanstalter.

IV.

I fråga om det av Kungl. Maj:t uti proposition nr 61 framlagda förslag till lag angående förlängd tjänstgöring i vissa fall för värnpliktiga, tillhörande flottan, hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att ifrågavarande proposition icke blivit av oss bifallen.

V.

Kungl. Maj:ts proposition nr 80 med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 2 i förordningen den 1 juni 1912 om understöd i vissa fall åt värnpliktigs hustru och barn (familjeunderstöd) hava vi icke kunnat i oförändrat skick antaga, utan hava vi i anledning av samma proposition ävensom i ämnet väckta motioner för vår del godkänt ett i vår skrivelse infört förslag till förordning i ämnet.

VI.

Vidkommande Kungl. Maj:ts proposition nr 81 med förslag till lag om förbud i vissa fall mot värnpliktigs skiljande från tjänst eller arbete hava vi i anledning

av samma proposition för vår del antagit ett förslag till lag i berörda ämne av lydelse, vår nämnda skrivelse utvisar.

VII.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 159 hava vi godkänt upprättandet av reservstater vid armén i huvudsaklig överensstämmelse med av oss i vår skrivelse i ämnet till Kungl. Maj:t angivna allmänna grunder.

VIII.

Beträffande Kungl. Maj:ts proposition nr 163 med förslag till kungörelse om ändrad lydelse av punkterna 6, 7 och 8 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst hava vi, som icke kunnat oförändrat bifalla samma förslag, i anledning av berörda proposition för vår del godkänt ett i skrivelsen infört förslag i ämnet.

IX.

Vi hava i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 246 godkänt upprättandet av reservstat vid marinen i huvudsaklig överensstämmelse med av oss i vår skrivelse angivna allmänna grunder.

X.

I fråga om Kungl. Maj:ts proposition nr 247 med förslag till kungörelse om vissa ändringar i och tillägg till de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar m. m. hava vi anmält, att vi, som icke kunnat oförändrat bifalla denna proposition, i anledning av samma proposition för vår del godkänt ett i vår skrivelse intaget förslag i ämnet.

XI.

Vad beträffar Kungl. Maj:ts propositioner nr 85 och 275 hava vi, som icke kunnat oförändrat bifalla det genom berörda propositioner framlagda förslag till förordning om värnsskatt, anmält för Kungl. Maj:t

1) att vi antagit ett i vår skrivelse infört förslag till förordning om värnsskatt;

2) att vi bifallit Kungl. Maj:ts i förstnämnda proposition omförmälda förslag till förordning angående statsverkets värnsskattefond.

XII.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 138 angående vissa engångskostnader för lantförsvarets ordnande hava vi, som antagit förordningar om värnskatt och angående statsverkets värnskattefond,

dels till bestridande av kostnaderna för övning vid armén av årsklassen 1914 yngre beviljat ett anslag av 11,098,186 kronor att utgå av värnskattemedel samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 6,643,682 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp under år 1914 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 55,000 kronor;

dels, utöver det å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 225,000 kronor för ordnande av landstormsförråd, till anskaffande av intendenturmateriel beviljat ett anslag av 12,775,887 kronor att utgå av värnskattemedel samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 3,775,000 kronor ävensom medgivit, att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av intendenturmateriel för 13,000,887 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 4,000,000 kronor eller det belopp, som sammanlagt i statsverkspropositionen föreslagits till anvisning för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 4,000,000 kronor, år 1917 med högst 4,000,000 kronor och år 1918 med högst 1,000,887 kronor;

dels, utöver de å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 600,000 kronor för fortsatt anskaffning av mobiliseringsammunition för eldhandvapen samt uppförande av behöfliga förrådslokaler därför, av 165,000 kronor för fortsatt anskaffning av nya eldhandvapen (gevär och karbiner) och av 30,000 kronor för fortsatt anskaffning av pistoler m. m., till anskaffande av artillerimateriel, beviljat ett anslag av 10,632,600 kronor att utgå av värnskattemedel samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 2,705,000 kronor ävensom medgivit, att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av artillerimateriel för 11,427,600 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 3,500,000 kronor eller det belopp, som sammanlagt i statsverkspropositionen föreslagits till anvisning för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 3,500,000 kronor, år 1917 med högst 3,500,000 kronor och år 1918 med högst 927,600 kronor;

dels till anskaffande av ingenjörmateriel beviljat ett anslag av 3,050,242 kronor att utgå av värnskattemedel samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 1,016,748 kronor ävensom medgivit att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av ingenjörmateriel för 3,050,242 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 1,016,748 kronor eller det belopp, som nu anvisats för ifrågavarande ändamål under år 1915, år 1916 med högst 1,016,747 kronor och under år 1917 med högst 1,016,747 kronor;

dels till anskaffande av sjukvårds- och veterinärmateriel beviljat ett anslag av 650,000 kronor att utgå av värnskattemedel samt härav för år 1915 anvisat ett belopp av 325,000 kronor ävensom medgivit, att avtal å kronans vägnar må i föreskriven ordning träffas med leverantörer om leveranser av sjukvårds- och veterinärmateriel för 650,000 kronor, på villkor beträffande betalningstiden att betalning erlägges år 1915 med högst 325,000 kronor eller det belopp, som nu anvisats för ifrågavarande ändamål under år 1915, och år 1916 med högst 325,000 kronor;

dels, utöver det å fjärde huvudtiteln i statsverkspropositionen för år 1915 upptagna belopp av 170,000 kronor, till befästringsarbeten m. m. vid Boden för år 1915 anvisat ett belopp av 1,498,000 kronor att utgå av värnskattemedel;

dels ock till befästringsarbeten m. m. vid Tingstäde för år 1915 anvisat ett belopp av 774,000 kronor att utgå av värnskattemedel.

XIII.

Vi hava med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 230 angående anvisande av medel till vissa byggnadsföretag vid armén *dels* enligt i vår skrivelse angivna grunder anvisat eller avsatt tillhopa 4,736,900 kronor, *dels* förklarar, att samtliga de belopp, som anvisats eller avsatts för år 1915, skola förskottsvis utgå av värnskattemedel och sedermera ersättas av lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål eller annan fond, dit köpeskillingarna för nu till lantförsvaret anslagna fastigheter, vilka med riksdagens samtycke försäljas, kunna komma att inflyta;

dels slutligen bemyndigat Kungl. Maj:t att i mån av behov redan under år 1914 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna högst en femtedel av det belopp, som för vart och ett av i skrivelsen omförmälda ändamål anvisats.

XIV.

Slutligen hava vi anmält, att Kungl. Maj:ts proposition nr 149 angående särskild ersättning till personal, tillhörande infanteriregementes reserv och till viss övertalig personal vid infanteriregemente samt angående tillägg för vicekorpralsbeställning eller särskilda befälsarvoden till vissa volontärer vid infanteriet i anledning av övning vid armén av årsklassen 1914 yngre, blivit av oss bifallen.

§ 14.

På grund av §§ 62 och 64 regeringsformen hava vi prövat statsverkets behov och därvid för nästkommande år och intill dess ny statsreglering vidtager bestämt statsverkets utgifter sålunda:

Verkliga utgifter.

	Ordinarie anslag.	Extra anslag.	Summa.	
I. Första huvudtiteln	1,373,000	—	1,373,000	
II. Andra »	5,291,001	1,127,799	6,418,800	
III. Tredje »	1,834,070	754,330	2,588,400	
IV. Fjärde »	52,497,793	6,658,607	59,156,400	
V. Femte »	22,923,158	8,860,542	31,783,700	
VI. Sjätte »	13,478,047	14,070,753	27,548,800	
VII. Sjunde »	24,604,903	4,311,997	28,916,900	
VIII. Åttonde »	32,953,998	5,685,502	38,639,500	
IX. Nionde »	8,017,504	6,167,196	14,184,700	
X. Tionde »	6,694,964	3,555,536	10,250,500	
Säger	169,668,438	51,192,262	220,860,700	
XI. Riksdags- och revisionskostnader m. m.			1,518,000	
XII. Räntor å statsskulden m. m.			28,612,300	
XIII. Engångskostnader för försvaret			22,190,630	273,181,630
Utgifter för kapitalökning.				
	Att täckas av			
	Lånemedel.	Andra stats- inkomster.	Summa.	
XIV. Statens affärsverksamhet	32,663,600	7,590,300	40,253,900	
XV. Statens utlåningsfonder	9,775,000	100,000	9,875,000	
XVI. Avbetalning å statskulden	—	5,106,200	5,106,200	
XVII. Statsverkets fond av rusdrycks- medel	—	3,200,000	3,200,000	
XVIII. Värnskattefonden	—	53,109,370	53,109,370	
XIX. Kostnader för införande av to- baksmonopol	100,000	—	100,000	
Säger	42,538,600	69,105,870	111,644,470	111,644,470
			Summa kronor	384,826,100

Till bestridande av nämnda utgifter hava vi beräknat följande

Inkomster.

A. <i>Egentliga statsinkomster:</i>		
I. Skatter	275,175,000:—	
II. Uppbörd i statens verksamhet	6,892,600:—	282,067,600—
B. <i>Inkomster av statens produktiva fonder:</i>		
I. Statens affärsverksamhet	42,183,000:—	
II. Statens aktier	3,762,500:—	
III. Statens utlåningsfonder (överskott)	4,248,300:—	50,193,800—
C. <i>Andel i riksbankens vinst för år 1913</i>		8,800,000—
D. <i>I anspråk tagna kapitaltillgångar:</i>		
I. Av allmänna järnvägslånefonden	619,000:—	
II. Av allmänna byggnadslånefonden	37,100:—	
III. Av reservationer å anslaget till allmänna läroverken	293,827: 27	
IV. Reservationer å avsättning till underlättande av åtgärder för arbetarens olycksfallsförsäkring och sjukförsäkrings bildande	276,172: 73	1,226,100—
E. <i>Lånemedel</i>		42,538,600—
	Summa kronor	334,826,100—

§ 15.

Vi hava beslutit, att vid statsregleringen för nästkommande år de i rikets ständers skrivelse den 12 maj 1841 angivna grunder i avseende å dispositionen av besparingar å huvudtitlarna fortfarande skola bliva gällande, dock att behållningar, som å anslag till nyinrättade tjänstebefattningar uppstå, innan dessa första gången tillsättas, skola tillföras statsverkets kassafond.

§ 16.

Med anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition hava vi, enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 augusti utvisar — under uttalande av vårt gillande i allo av Kungl. Maj:ts bemödanden att till det yttersta upprätthålla rikets neutralitet — bemyndigat Kungl. Maj:t, att för bestridande av kostnader, som avses i § 63 regeringsformen, använda och av tillgängliga medel, mot framtida anmälan till ersättande, förskjuta ett belopp, uppgående, jämte redan för ändamålet förskjutna medel, till högst 50,000,000 kronor.

§ 17.

Med anledning av stadgandet i 63 § regeringsformen hava vi för oförutsedda händelser anslagit och till utbetalning å riksgäldskontoret anvisat tvenne särskilda

summor, den ena att vara tillgänglig, då Konungen till rikets försvar eller andra högst viktiga och angelägna ändamål, sedan hela statsrådets tankar däröver blivit inhämtade, finner den vara oundgängligen nödig, den andra att vid infallande krig av Konungen lyftas, sedan han statsrådet in pleno hört och riksdagen sammankallat, och bestämt den förra av dessa summor till femton miljoner kronor, samt den senare eller det så kallade stora kreditivet till femton miljoner kronor.

§ 18.

Från riksgäldskontoret skola direkt utbetalas samtliga de utgifter, som enligt riksstaten och i det av oss fastställda reglementet för riksgäldskontoret givna föreskrifter skola utgå från anslagen till riksdags- och revisionskostnader m. m.

Medel till dessa utgifter, vilka enligt riksstaten skola utgå av de allmänna statsinkomsterna, äger riksgäldskontoret bereda sig genom direkt uttag i mån av behov å statsverkets giroräkning i riksbanken.

§ 19.

Alla på riksdagens beslut grundade utgifter för riksdagskostnader skola omedelbart från riksgäldskontoret till vederbörande utbetalas, varförutom sådana av riksdag föranledda utgifter, som i anseende till deras föremål eller beskaffenhet dels redan blivit, dels framdeles varda av Kungl. Maj:t godkända och å statskontoret förskottsvis anvisade, må, efter erhållna rekvisitioner och anställd granskning av därför avlämnade verifikationshandlingar, statskontoret av riksgäldskontoret gottgöras.

§ 20.

De anslag, som finnas å riksstaten för år 1915 uppförda under anslagsgrupperna »räntor å statsskulden m. m.» och »utgifter för kapitalökning, avbetalning å statsskulden», och vilka skola täckas av de allmänna statsinkomsterna, äger riksgäldskontoret att i mån av behov direkt draga å statsverkets giroräkning i riksbanken samt tillgodoföra likvidations- och amortissementsfonden.

§ 21.

På sätt inhämtas av det utav oss fastställda nya reglementet för riksgäldskontoret skola av riksgäldskontoret upplånas och enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas följande av oss beslutade och i riksstaten för år 1915 uppförda anslag:

a) »Utgifter för kapitalökning. Statens affärsverksamhet:

Telegrafverket:

för fortsatt utveckling av statens telegraf- och telefonväsende	kr. 4,650,000:—
» anordnande av direkt telefonförbindelse mellan Sverige och Tyskland »	325,000:—

Statens järnvägar:

för ombyggnad av Malmö statsbangård	kr.	1,000,000:—
» inköp av mark, som erfordras för utvidgning av vissa järnvägsstationer	»	300,000:—
» anskaffande av ny rullande materiel vid statens järnvägar	»	3,900,000:—
» fortsättande av arbetet med utläggande av ytterligare ett järnvägsspår mellan Rönninge och Järna m. m.	»	574,200:—
» fortsättande av arbetet med utläggning av ytterligare ett järnvägsspår mellan Göteborg och Alingsås m. m.	»	1,750,000:—
» fortsättande av statsbanan Järna—Norrköping	»	1,612,000:—
» anläggningar i Nyköping för trafikutbyte mellan statsbanan Järna—Norrköping samt Oxelösund—Flen—Västmanlands järnväg	»	50,000:—
» anläggning av ytterligare ett järnvägsspår mellan Norrköping och Mjölby	»	1,000,000:—
» fortsättande av statsbanan Ulriksfors—Volgsjön	»	1,300,000:—
» d:o d:o Älvsby—Piteå	»	935,000:—
» d:o d:o Sveg—Brunflo	»	1,800,000:—
» d:o d:o Karungi—Haparanda	»	1,042,400:—
» anläggning av statsbana Dagarn—Hultebo	»	435,000:—
» vissa omändringar av centralstationen i Stockholm m. m.	»	2,480,000:—
» anläggningar å linjen Kiruna—Riksgränsen för ökad malmtransport	»	400,000:—
» anläggningar å linjen Gällivare—Svartön för ökad malmtransport	»	300,000:—

Statens vattenfallsverk:

för anläggning av ny farled mellan Vänersborg och Göteborg	kr.	3,000,000:—
» påbörjande av en tredje utbyggnad av Trollhätte kraftverk	»	300,000:—
» reglerande av Stora Lule älvs vattensystem ovanför Porjus	»	500,000:—
» anläggande av ett statens kraftverk vid Älvkarleby	»	1,110,000:—
» anläggning av ledningar för distribuering av elektrisk energi från statens kraftverk	»	2,500,000:—
» utvidgning av Södertälje kanal mellan Maren och Saltsjön	»	300,000:—

b) »Utgifter för kapitalökning. *Statens utlåningsfonder:**Statskontoret:*

för fonden för bibanor inom vissa delar av riket	kr.	2,000,000:—
» allmänna järnvägslånefonden	»	1,500,000:—
» hantverkslånefonden	»	25,000:—
» odlingslånefonden	»	450,000:—
» egnahemslånefonden	»	5,200,000:—
» fiskerilånefonden	»	100,000:—
» jordförmedlingsfonden	»	200,000:—
» täckdikningsfonden	»	200,000:—
» allmänna nyodlingsfonden	»	100,000:—

c) »Kostnader för införande av tobaksmonopol.

Statskontoret:

till bestridande av kostnader för vissa av införande av statsmonopol av tobakstillverkningen i riket föranledda förberedande åtgärder, förslagsanslag	kr.	100,000:—
---	-----	-----------

§ 22.

De i nästföregående paragraf omförmälda anslag skola av riksgäldskontoret, i mån av rekvisition, utbetalas medelst insättning i riksbanken, vad statskontoret beträffar, å statsverkets giroräkning med angivande av att insättningen sker för statskontorets räkning och vad angår övriga ämbetsverk å resp. verks giroräkning i riksbanken. Samtidigt med insättningen skola medlen, jämte bifogande av riksbankens attest å insättningen, inreverseras till vederbörande verk. I riksgäldskontorets räkenskaper skola dessa medel uppdebiteras å kontot för riksstatens inkomsttitel: »Lånemedel» och avföras å konto för rikstatens vederbörande utgiftstitel.

§ 23.

Vidare skall riksgäldskontoret upplåna de medel, som erfordras för täckande av de utav oss beslutade och i riksstaten för år 1915 under »Utgifter för kapitalökning. Statens utlåningsfonder» uppförda anslag till

a) den under riksgäldskontorets förvaltning stående »fonden för bibanor i västra delarna av riket» 2,000,000 kronor samt

b) den under riksgäldskontorets förvaltning stående »järnväglånefonden» 1,500,000 kronor.

§ 24.

I avseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen åberopa vi för övrigt våra därom under riksdagens lopp till Kungl. Maj:t avlätna skrivelser, såsom vore de i detta riksdagsbeslut intagna, nämligen:

1:o) *av den 19 juni* i anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 44 av åttonde huvudtiteln i statsverkspropositionen gjorda framställning om inköp av visst område av ön Björkö i Mälaren;

2:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inköp av nytt övningsfält för Karlskrona grenadjärregemente;

3:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under punkt 11 av sjunde huvudtiteln gjorda framställning i fråga om bidrag till en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik;

4:o) *av den 1 juli* i anledning av riksdagens år 1913 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1912;

5:o) *av den 7 juli* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillstånd för underläkaren vid Kristinehamns hospital, medicine kandidaten Axel Boo Erik Wahlström att söka och erhålla befattning såsom biträdande läkare vid statens hospital och asyler med förordnande tillsvidare;

6:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disponerande av anslag till uppförande av vissa ny- och tillbyggnader vid kustsanatoriet vid Apelviken för skrofulösa barn samt två i ämnet väckta motioner;

7:o) *av den 10 juli* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under utgifter för kapitalökning, punkt 6, gjorda framställning om anslag till ny rullande materiel för statens järnvägar;

8:o) *av den 14 juli* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra militiebostället Narveryd nr 3 i Östergötlands län;

9:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Saxtorp nr 13 i Malmöhus län;

10:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Fjärrestad nr 1 och 2 i Malmöhus län;

11:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av visst område från förra länsmansbostället Stora Hammar nr 14 i Malmöhus län;

12:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av kronolägenheten Nykvarn nr 1, en vattenmjölkvarn, i Uppsala län;

13:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Sörby nr 1 i Östergötlands län;

14:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av vissa områden från förra militiebostället Märtenstorp nr 1 i Jönköpings län;

15:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra militiebostället Vare nr 3 Västergård i Kronobergs län;

16:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Agnäs nr 1 i Kronobergs län;

17:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Ljungby nr 5 i Kalmar län;

18:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av ett område från förra häradshövdingbostället Österarp nr 1 och 2 i Kalmar län;

19:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra landshövdingbostället Hossmo nr 1 med Dunö nr 1 i Kalmar län;

20:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Skromstad nr 1 m. m. i Kalmar län;

21:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Gladsax nr 15 och Järrestad nr 17 i Kristianstads län;

22:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Gräsma nr 1 i Kristianstads län;

- 23:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Eskilstorp nr 1 i Malmöhus län;
- 24:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Fjälje nr 22 i Malmöhus län;
- 25:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Rågåkra nr 1 i Malmöhus län;
- 26:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande i särskilda lägenheter av förra militiebostället Eggelstad nr 10 i Malmöhus län;
- 27:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av områden från förra häradshövdingbostället Henninge nr 3 och 7 i Malmöhus län;
- 28:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället $\frac{1}{2}$ mantal Sälelund m. m. i Göteborgs och Bohus län;
- 29:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militieboställena Säm Öster nr 1 och Säm Söder nr 3 i Göteborgs och Bohus län;
- 30:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Välan nr 1 i Göteborgs och Bohus län;
- 31:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Ormo nr 1 m. m. i Göteborgs och Bohus län;
- 32:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Stommen nr 1 i Älvsborgs län;
- 33:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Silboholm med underlydande i Skaraborgs län;
- 34:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Anderstorp nr 1 i Skaraborgs län;
- 35:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av det till kronoparken Västra Hillet i Skaraborgs län hörande skiftet Galjmossen;
- 36:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av vissa delar av de till kronoparken Kungsskogen i Värmlands län hörande hemmanen Kungsskogen, Gräs och Sorkedalen;
- 37:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av kronans andel i ett soldattorp å ägorna till Tjugesta nr 1 och 2 i Södermanlands län;

38:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra länsmansbostället Hummelsta nr 3 i Uppsala län;

39:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra kronofogdebostället Eckerud eller Eckre nr 1 med Eckre nr 2 i Älvsborgs län;

40:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtanden av lägenheter från förra militiebostället Blinneberg nr 1 i Skaraborgs län;

41:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Vrånghult nr 1 Kampegården i Skaraborgs län;

42:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Hallebo nr 2 i Skaraborgs län;

43:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Äversta nr 2 i Örebro län;

44:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra häradshövdingbostället Bredgården nr 1 i Västmanlands län;

45:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra häradshövdingbostället Skärpinge nr 20 i Kristianstads län;

46:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av åtskilliga kostnader för vissa nya byggnader vid armén;

47:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

48:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av ett vinterstall vid Norrlands artilleriregementes kasernetablissemang i Östersund m. m. •

49:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ångpanneanläggning m. m. för Göta livgarde;

50:o) *av den 18 juli* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bildande för renskötselns upphjälpande i Västerbottens och Norrbottens län, av två fonder, benämnda Västerbottens och Norrbottens lappfond;

51:o) *av den 27 juli* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av vissa områden från förra militiebostället Åbyn nr 16 i Gävleborgs län;

52:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra militiebostället Ängsholmen nr 1 med Borghaga nr 1 i Stockholms län med visst undantag;

53:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra skogvaktarbostället Stora Söderby nr 3 i Stockholms län;

54:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Bredevik nr 1 och 2 samt Skjunnarvd nr 1 i Jönköpings län;

55:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Götetorp nr 1 jämte Götetorp nr 2, en utgjord, i Kalmar län;

56:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Ljung nr 1 i Göteborgs och Bohus län;

57:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Kattarp nr 9 i Malmöhus län;

58:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra häradsskrivarbostället Torpa nr 4 Måns Jonsgården och nr 5 Arvid Snickargården i Skaraborgs län;

59:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från Hunnelundstorp under Visborgs kungsladugård i Gottlands län;

60:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Tofta nr 1 och 2 Söder och Västergård i Kronobergs län;

61:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Sälshög nr 7, 11 och 14 med Sälshög nr 12 i Kristianstads län;

62:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Väster Bitterna nr 2 Kartegården i Skaraborgs län;

63:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av vissa områden från förra militiebostället Long nr 3 Storegård i Skaraborgs län;

64:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss till statens domäners fond hörande kronoegendom;

65:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående av lägenheten Ljungebo till staden Västervik;

66:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av viss del av det till förra majorsbostället Gudhem nr 1—9 med Holmäng nr 1 Hulegård i Skaraborgs län hörande utskiftet Helle;

67:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ålders-tillägg åt vissa kronojägare;

68:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående eller upplåtande i vissa fall av mark från kronoegendomar;

69:o) *av den 28 juli* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anskaffning av tre 75 mm. kanoner med lavettage;

70:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till höjande av jagarnas stridsvärde m. m.

71:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar av vissa förskottsvis utgivna medel;

72:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående återuppförande av vinterstallar vid Smålands artilleriregementes kasernetablissemang i Jönköping;

73:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för tygkantverkaren O. F. Eriksson att för åtnjutande av ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring;

74:o) *av den 31 juli* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av Karlbergs kungsgård m. m.;

75:o) *av den 6 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående be- myndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja till statens kraftverk hörande elektriska ledningsnät m. m.;

76:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överförande av visst belopp till den i 19 § av lagen angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar den 4 juli 1910 omförmälda fond;

77:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användandet av överskott å medel, som anvisats till stambanan genom övre Norrland;

78:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag av statens järnvägars trafikmedel till svenska järnvägsmännens vilohemsförening samt till rekreationshemmet för Sveriges lokomotivmän;

79:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt förre stationsinspektoren vid statens järnvägar Carl Edvard Jungbergs änka Ida Erika Jungberg, född Engströmer;

80:o) *av samma dag* i anledning av väckt motion om förhöjd pension åt förre stationsmästaren P. Tollstedt;

81:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt poststationsföreståndaren Emma Grahnberg;

82:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt ångbåtsbefälhavaren O. A. Svenssons änka och minderåriga barn samt åt smedsförmannen O. F. Vikströms änka;

83:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förutvarande Västgöta-Dals regementes mötesplats Grunnebohed;

84:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplå-

telse av två områden å Kungl. Djurgården till Stockholm—Rimbo järnvägsaktiebolag;

85:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vidtagande av vissa ändringsarbeten i arméförvaltningens ämbetshus;

86:o) *av den 5 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning m. m. i vissa truppförbands kasernetablissemang;

87:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anordnande av värmeledning och vattenklosetter inom generalstabens byggnad m. m.;

88:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av en tvätt- och badinrättning för arméns intendenturförråd i Boden;

89:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anställande av dels en extra föredragande inom sjöförsvarsdepartementet och dels en mariningeniörsstipendiat över stat;

90:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av viss telefonförbindelse;

91:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av ett till anställande av försök med minmateriel beviljat belopp;

92:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av medel från fonden för krigsfartygs byggande till reparation av ångpannorna från sjunkna kanonbåten Urd och deras insättande i Rota m. m.;

93:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av allmänna besparingar å riksstatens femte huvudtitel till anskaffning av undervisningsmateriel för sjökrigsskolan m. m.;

94:o) *av den 8 augusti* i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om minskning eller avskrivning av den avgäld, som utgår från de hemman, vilka varit delägare i Åtrans åsänkingsföretag;

95:o) *av samma dag* i anledning av *dels* Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om ökning av fonden för befrämjande av hantverk och därmed jämförlig mindre industri, *dels ock* Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av anslag för täckande av förvaltningskostnaderna för nämnda lånefond år 1915;

96:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter lantbrukaren Jöns Johnssons i Kyllingaröd hustru Anne Kerstine, född Nilsson;

97:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter smeden Viktor Engman från Sturehof;

98:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter förre folkskolläraren Carl Johan Carlstens i Bonäs hustru Anna Kristina Carlsten, född Malmgren;

99:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efter-skänkande av kronans rätt till danaarv efter Johan Wilhelm Johanssons i Mycklinge hustrn Johanna Lovisa Johansson, född Larsdotter;

100:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efter-skänkande av kronans rätt till danaarv efter änkan Hedda Jansson från Lindby;

101:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring av § 7 i avlöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket;

102:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av telegrafverkets stat för driftkostnader år 1915;

103:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens vattenfallsverk;

104:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i grunderna för upplåtelse av tomträtt samt utlämnande av byggnadslån inom tjänstemannasamhället vid Mörby m. m.;

105:o) *av den 11 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts dels i vissa punkter under åttonde huvudtiteln av statsverkspropositionen dels ock i särskild proposition nr 145 gjorda framställningar;

106:o) *av den 12 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av en byggnad för vaktmästarbostäder vid naturhistoriska riksmuseets nybyggnad på Djurgårds-Frescati;

107:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om understöd i vissa fall åt sådan värnpliktigs familj, som fullgör tjänstgöring till rikets försvar;

108:o) *av den 27 juli* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nybyggnader vid det åt veterinärrättningen i Skara anslagna stadshemmanet Brogården m. m.;

109:o) *av den 12 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse till lantförsvaret av mark från förra häradsskrivarbostället Stora Vänsberg nr 1 i Värmlands län;

110:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från den till kronopark avsatta delen av förra häradsskrivarbostället Viksjö nr 2 i Uppsala län;

111:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss del av förra militiebostället Ryssvi nr 1 i Uppsala län;

112:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra länsmansbostället Balingstaby nr 5 Uppsala län;

113:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Åraslöv nr 15 i Kristianstads län;

114:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Abullaberga nr 1 i Kristianstads län;

115:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Karup nr 2, 3 i Kristianstads län;

116:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Kjällsby nedra nr 1 med Kyrkotegen nr 1 i Göteborgs och Bohus län;

117:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Örby nr 2 Bossgård med Kungsfors nr 1 i Älvsborgs län;

118:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Flo nr 4 Björn Amundsgård i Skaraborgs län;

119:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Karstorp nr 1 i Skaraborgs län;

120:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från kungsladugården Horn nr 1 i Kalmar län;

121:o) *av samma dag* i anledning av kung Maj:ts proposition angående efterskänkande av viss del av kronans fordran av inspektoren A. Carlsson i Hedtorp för å auktion inköpt björkved;

122:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja tomter och områden från de under styrelsens förvaltning ställda fastigheter i Älvsborgs samt Göteborgs och Bohus län m. m.;

123:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av en lägenhet från förra militiebostället Jönninge nr 1 i Uppsala län;

124:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av lägenheter från förra militiebostället Grytaby nr 1 m. m. i Uppsala län;

125:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av förra militiebostället Torsberga nr 1 med underlydande i Södermanlands län;

126:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter m. m. från förra häradshövdingbostället Stora Yxhult nr 1 i Östergötlands län;

127:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Olseröd nr 11, 12 med Olseröd nr 14 i Kristianstads län;

128:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Haglösa nr 18 i Malmöhus län;

129:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Humlekärr Väster nr 1 och Hammar Väster nr 1 i Göteborgs och Bohus län;

130:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Tånga nr 1 i Göteborgs och Bohus län;

131:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Götala nr 1, 2 i Skaraborgs län;

132:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Havstena nr 9 Storegården i Skaraborgs län;

133:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Timmersdala nr 4 Munkagård med Timmersdala nr 7 i Skaraborgs län;

134:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från till Vassgårda kronopark i Värmlands och Örebro län hörande fastigheter;

135:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Ålsta nr 3 och 5 i Örebro län;

136:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra häradshövdingbostället Mälby nr 3 och 4 i Västmanlands län;

137:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning till Grängesbergs bostadsförening u. p. a. av visst område av Björnhyttans kronopark i Kopparbergs län;

138:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av den tullverket tillhöriga fastigheten $\frac{1}{8}$ mantal Hamngården nr 1 i Västergarns socken av Gottlands län;

139:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av den till Lunde förra tullstation hörande fastigheten med därå befintliga byggnader m. m.;

140:o) *av den 19 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglemente för arméns avlöning under krigstjänstgöringstid m. m.;

141:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående Södertälje samskolas ombildning till realskola för gossar;

142:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statens övertagande i vissa fall av ansvar för krigsrisk för fartyg och last;

143:o) *av den 21 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av löneförhöjning åt vissa befattningshavare hos generaltullstyrelsen;

144:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning av statsmedel för utbetalda skattefrälseräntor från hemmanen Västra Älvsala nr 1 och Västra Älvsala nr 2 i Värmdö socken;

145:o) *av den 22 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 7 av sjätte huvudtiteln i statsverkspropositionen gjorda framställning om inrättande av ett farmaceutiskt laboratorium vid statsmedicinska anstalten;

146:o) *av den 26 augusti* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av överskott i Djurgårdskassan till vissa byggnads- och reparationsarbeten vid Ulriksdals, Haga och Drottningholms slott;

147:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse å statens järnvägar av viss del av det för fjärde arméfördelningen avsedda övningsfältet vid Järva m. m.;

148:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ökning av fonden för att underlätta åstadkommandet av bibanor inom vissa delar av riket;

149:o) *av samma dag* i anledning av väckta motioner om ökning av allmänna järnvägslånefonden;

150:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.;

151:o) *av samma dag* i anledning av väckta motioner om dyrtidstillägg och tillfälligt lönetillägg åt viss personal av lägre grad vid statens järnvägar;

152:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående arvodsförhöjning för stationsskrivaren vid statens järnvägar Hjalmar Samuel Holm;

153:o) *av samma dag* i anledning av väckt motion om utredning angående avlöningsförhållandena i vissa fall vid extra befattningshavares vid telegrafverket befordran till ordinarie tjänst vid verket;

154:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjunde huvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;

155:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens åttonde huvudtitel, innefattande anslagen till eklelesiastikdepartementet;

156:o) *av den 29 augusti* angående regleringen av utgifterna för kapitalökning i vad angår jordbruksärendena;

157:o) *av samma dag* i anledning av väckt motion angående lånefond till understöd åt kommuner för inköp av skogsmark för varaktigt skogsbruk;

158:o) *av samma dag* angående driftkostnaderna för statens produktiva fonder i vad angår jordbruksärenden;

159:o) *av samma dag* i anledning av väckt motion om statsbidrag för invigning av ett fredsmonument på svensk-norska gränsen;

160:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av visst område för att tilläggas Gottlands infanteriregementes övningsfält;

161:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bemyndigande för vattenfallsstyrelsen att bereda nuvarande tomträtthavare i Trollhättan viss förmån vid övergång till av Kungl. Maj:t medgivet nytt tomträtssystem;

162:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse till lantförsvaret av vissa kronoegendomar för att tilläggas övningsfältet för i Linköping förlagda truppförband jämte en i ämnet väckt motion;

163:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för föreståndaren för hydrografiska byrån att utgiva viss del av till återbetalning utdömda extra lönetillägg till byråns personal;

164:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade villkor för erhållande och tillgodonjutande av statsbidrag från norrländska avdikningsanslaget;

165:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade villkor för erhållande och tillgodonjutande av statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget;

166:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av områden från kungsladugården Skälby med Vårsnäs i Kalmar län jämte tvenne i ämnet väckta motioner;

167:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i gällande bestämmelser i fråga om fördelning av odlingslån;

168:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Pålsboda nr 1 och Folkasboda nr 1 i Örebro län;

169:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från kronoegendomen Stora och Lilla Åvesta i Kopparbergs län;

170:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Lådberga nr 2 med Eknö nr 2 i Västmanlands län;

171:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från Kungsörs kungsladugård i Västmanlands län;

172:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Jursla nr 1 i Östergötlands län jämte en i ämnet väckt motion;

173:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från Älvkarleby kungsgård i Uppsala län jämte en i ämnet väckt motion;

174:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändrade villkor för lån från odlingslånefonden;

175:o) *av den 9 september* angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1915;

176:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till statens livsmedelskommissions förfogande;

177:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till nytt avlöningsreglemente för tjänstemän vid postsparbanken;

178:o) *av samma dag* i anledning av väckt motion om bestridande i vissa fall genom statsmedel av kostnaden för resa, som till krigstjänstgöring inkallad värnpliktig måste företaga för deltagande i riksdagsmannaval;

179:o) *av den 14 september* angående familjeunderstöd åt sådant stamanställt manskap, som fullgör tjänstgöring till rikets försvar;

180:o) *av samma dag* angående rätt för arméns manskap med fast anställning att åtnjuta dagavlönning vid sjukdom;

181:o) *av den 15 september* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöning åt lärare vid folkskolor och vissa andra skolor under tjänstgöring till rikets försvar m. m.;

182:o) *av den 9 september* angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, avdelningen: handeln;

183:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet;

184:o) *av den 18 september* angående regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet;

185:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens nionde huvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet;

186:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar i avseende å utgifterna för kapitalökning, i vad dessa angå under civildepartementet hörande utlåningsfonder;

187:o) *av samma dag* i anledning av väckta motioner om skrivelser till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om ändrade villkor för upplåtelse av odlingslägenheter å kronoparker och överloppsmarker i de sex nordligaste länen m. m.;

188:o) *av den 22 september* i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen ävensom i särskilda till riksdagen avlåtna propositioner gjorda framställningar angående utgifter för kapitalökning;

189:o) *av den 23 september* angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, omfattande anslagen till lantförsvarsdepartementet;

190:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, omfattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet, med undantag av anslagen till »Handeln»;

191:o) *av den 18 september* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av mark tillhörande kronolägenheten Duvedals kvarn i Motala socken;

192:o) *av den 23 september* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt för Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag att utan iakttagande av förut stadgat villkor försända viss kvantitet malm från Gällivare till Riksgränsen;

193:o) *av samma dag* angående anvisande av extra rekryteringsbidrag för fyllande av 1915 års stater;

194:o) *av samma dag* angående reglemente för marinens avlöning under krigstjänstgöringstid;

195:o) *av den 25 september* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för understödjande av arbetslösa;

196:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till resekostnader för medellösa arbetssökande;

197:o) *av den 27 september* angående statsregleringen för år 1915;

198:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående visst medgivande i fråga om framtida låneunderstöd av staten till järnväg mellan Gånghester och Ulricehamn;

199:o) *av samma dag* angående regleringen av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna;

200:o) *av den 28 september* med överlämnande av ny riksstat;

201:o) *av samma dag* i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändrade bestämmelser med avseende å statens meddelande av sjöförsäkring mot krigsfara;

202:o) *av den 29 september* med reglemente för riksgäldskontoret.

§ 25.

På sätt vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 september närmare utvisar, hava vi, som icke kunnat i oförändrat skick bifalla Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket samt till förordning om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket m. m., med anledning av samma proposition

dels antagit vår nämnda skrivelse bilagda förslag till förordningar i berörda ämnen;

dels ock bemyndigat Kungl. Maj:t att å statens vägnar med ett aktiebolag, avsett att i enlighet med de i Kungl. Maj:ts proposition bilagt förslag till stiftelseurkund angivna grunder bildas under benämning Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet och med bolagsordning i huvudsaklig överensstämmelse med vid propositionen fogat förslag till dylik ordning, träffa överenskommelse angående utövandet av svenska statens tobaksmonopol i huvudsaklig överensstämmelse med propositionen jämväl närlagt förslag till sådan överenskommelse.

Därjämte hava vi i anledning av vissa inom riksdagen väckta motioner anhållit

a) att Kungl. Maj:t vid utfärdandet av instruktion för de av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna i monopolbolagets styrelse måtte ålägga dessa ledamöter att i vad på dem ankommer tillse,

dels att under lämplig övergångstid vid försäljning av tobaksvaror kredit av monopolbolaget beviljas återförsäljare i den omfattning, som av omständigheterna kan anses påkallad,

dels ock att sådana rabattförmåner lämnas återförsäljare, att i vad på monopolbolaget beror samt med behörig hänsyn till rådande förhållanden inom tobaks-

handeln återförsäljare må äga möjlighet att förvärva skäligen inkomst av sin rörelse,

b) att de ledamöter i monopolbolagets styrelse, som av Kungl. Maj:t utses, måtte förbjudas att innehava aktier i bolaget, samt

c) att i de upprättade förslagen till stiftelseurkund och bolagsordning för monopolbolaget uttryckligen måtte stadgas, att bolagets verkställande direktör skall utses av *styrelsen* bland de av preferensaktieägarna valda ledamöterna i styrelsen.

§ 26.

Med anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition hava vi till bestridande av kostnader för vissa av införandet av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket föranledda förberedande åtgärder å riksstaten för år 1915 under rubriken utgifter för kapitalökning beviljat ett förslagsanslag av 100,000 kronor, vilket vi i skrivelse den 12 september anmält för Kungl. Maj:t.

§ 27.

I skrivelse den 12 september hava vi anmält för Kungl. Maj:t att vi i anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition

ej mindre beslutit *dels* att rubrikerna nr 195—197 i nu gällande tulltaxa skola erhålla i skrivelsen införd ändrad lydelse, *dels ock* att tulltaxeförordningen skall i fråga om i skrivelsen angivna delar erhålla ändrad lydelse,

än även förklarat, att berörda nya eller ändrade bestämmelser skola träda i kraft å dag före utgången av år 1915, som av Kungl. Maj:t i samband med utfärdandet av den utav riksdagen antagna förordningen angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket bestämmes.

§ 28.

I fråga om Kungl. Maj:ts till riksdagen avlåtna propositioner *dels* med förslag till förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker m. m., *dels ock* om ersättning till vissa försäljare av brännvin samt vin och öl i anledning av införandet av förordningen angående försäljning av alkoholhaltiga drycker hava vi i skrivelse den 25 september anmält för Kungl. Maj:t, att de i propositionerna innefattade förslagen förfallit.

§ 29.

Vi hava i skrivelse den 26 augusti anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av en inom riksdagen väckt motion beslutit, att 12 § 1 mom. 3 stycket i gällande bevillningsförordning skall erhålla i vår skrivelse intagen ändrad lydelse.

§ 30.

Sedan Kungl. Maj:t genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1:o) förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 angående beviljning av fast egendom samt av inkomst; samt

2:o) förordning om ändrad lydelse av 50 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, hava vi i skrivelse den 26 augusti anmält för Kungl. Maj:t, att berörda proposition blivit av oss bifallen.

§ 31.

Vi hava i skrivelse den 9 september anmält för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat oförändrat bifalla Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om arvsskatt och skatt för gåva, antagit samma förslag med de ändringar, en vid skrivelsen fogad bilaga utvisar.

§ 32.

Enligt vad inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 september hava vi antagit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående stämpelavgiften, dock att

dels i författningen såsom beteckning för huvudavdelningarna använda ordet artikel skall utbytas mot kapitel,

dels ock att 1, 3 och 40 §§ skola erhålla den lydelse, den vid skrivelsen fogade bilagan utvisar.

§ 33.

Sedan Kungl. Maj:t i avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga propositionen närlagt förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 3 §§ samt 6 kap. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, hava vi i skrivelse den 9 september anmält för Kungl. Maj:t, att denna proposition blivit av oss bifallen.

§ 34.

På bevillningsutskottets därom gjorda hemställan hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 september, beslutit, att rubrikerna för tobak i gällande tulltaxa skola för tiden från början av år 1915 intill dess de av innevarande riksdag i anledning av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag beslutade ändrade tullsatserna för tobak komma att träda i kraft, erhålla i skrivelsen intagen ändrad lydelse, samt att ökningarna i tullsatserna skola såsom tilläggsavgifter till

den förut beslutade tullbevillningen utgöras jämväl under innevarande år från den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Tillika hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t måtte, så fort ske kan, förordna, att de ändrade tullbestämmelserna skola träda i kraft, samt att Kungl. Maj:t täcktes taga i övervägande, huruvida för den korta tid, varunder de sålunda antagna tullsatserna torde komma att äga tillämpning, åsättande av accis å inom landet odlad tobak må vara påkallat.

§ 35.

På sätt inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 september hava vi beslutit, att § 13 mom. 1 i gällande tulltaxa skall, i vad den angår tullrestitution vid utförsel av tobak, erhålla i vår skrivelse angiven ändrad lydelse.

Därjämte hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t måtte förordna, att de ändrade bestämmelserna skola träda i kraft den 1 november 1914.

§ 36.

Med anledning av en inom riksdagen gjord framställning hava vi beslutit, att kalciumnitrat (norgessalpeter) skall vara tullfri och att till följd därav rubriken nr 1227 i gällande tulltaxa skall erhålla den ändrade lydelse, som vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 juni utvisar.

§ 37.

På grund av en inom riksdagen väckt motion hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 juli, beslutit, att § 13 mom. 1 c) i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor skall erhålla i vår nämnda skrivelse införd ändrad lydelse.

§ 38.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi beslutit, att rubriken nr 555 i gällande tulltaxa skall erhålla den ändrade lydelse, som anges i vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 augusti.

§ 39.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 augusti utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:s proposition med förslag till ändrad lydelse av mom. 1, 3 och 4 i § 13 av gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor.

§ 40.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 augusti hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition, varigenom Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till

§ 13 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor skulle fogas ett nytt moment av den lydelse, vår skrivelse utvisar, samt att ifrågavarande bestämmelse skulle träda i kraft å tid, som av Kungl. Maj:t bestämdes.

§ 41.

Med anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 augusti,
dels beslutit, att § 4 u) i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor skall erhålla i skrivelsen införd ändrad lydelse,
dels ock förklarat, att bestämmelsen skall tillämpas från den dag, Kungl. Maj:t bestämmer.

§ 42.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 augusti hava vi, med bifall till en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition,
dels beslutit ej mindre att tulltaxerubrikerna nr 194, 232, 1161 och 1258 skola erhålla den förändrade lydelse, Kungl. Maj:t föreslagit, än även att i tulltaxan skall införas en ny rubrik med nr 1258^{1/2} av den lydelse Kungl. Maj:ts förslag angiver,
dels ock förklarat, att de nya och ändrade bestämmelserna i tulltaxan skola träda i kraft å tid, som Kungl. Maj:t bestämmer.

§ 43.

I skrivelse den 26 augusti hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts till riksdagen avlätna proposition, varigenom Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att
dels antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av § 4 i förordningen om provianteringsfrilager den 15 november 1912,
dels ock förklara, att denna förordning skulle träda i kraft den dag, som av Kungl. Maj:t bestämdes.

§ 44.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition angående en deklaration med Frankrike rörande upphävandet av den svenska konsularjurisdiktionen i franska intresseområdet av Marocko; vilket vi i skrivelse den 26 augusti anmält för Kungl. Maj:t.

§ 45.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 september närmare utvisar, hava vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition antagit i skrivelsen införda förslag till:

förordning om ändrad lydelse av 1, 23 och 29 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker, samt
ändrad lydelse av anm. 1 under rubriken 160, socker, ävensom av anm. under rubriken 161, sirap och melass, i gällande tulltaxa;
att gälla från den dag, Kungl. Maj:t bestämmer.

§ 46.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning angående utförsel av socker till Norge under viss tid, utan erläggande av sockerskatt.

Denna proposition har blivit av oss bifallen, vilket vi i skrivelse den 26 september tillkännagivit för Kungl. Maj:t.

§ 47.

Vi hava, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 september, bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om vissa ändringar i 6—10 §§ i förordningen den 20 april 1906 angående en särskild stämpelavgift för försäljning av punsch, arrak och rom.

§ 48.

I skrivelse den 9 september hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi antagit Kungl. Maj:ts uti avlåten proposition framlagda förslag till förordning om ändrad lydelse av 1, 3, 5, 6, 15 och 40 §§ i förordningen angående försäljning av brännvin den 9 juni 1905, dock att 3 § och 15 § 2 mom. skola erhålla i vår skrivelse intagen ändrad lydelse.

§ 49.

Uti avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen
dels, i fråga om de till den *inrikes* posttjänsten hörande avgifter — med förklarande att riksdagen fortfarande vill utöva sin rätt att ensam besluta rörande befodringsavgifter i egentlig mening,
assurans-, rekommendations-, postanvisnings-, postförskotts- och inkasseringsavgifter,
avgifter för lösenförsändelser ävensom
avgifter för postabonnemang å tidningar och för tidnings avlämnande till postanstalt å tid, då postanstalten ej hålles öppen för allmänheten —
bemyndiga Kungl. Maj:t att intill utgången av år 1917 i övrigt besluta i fråga om hithörande avgifter;

dock att, därest under berörda tidrymd skulle uppkomma en eller annan ny avgift, som ej är att hänföra till någon nu befintlig kategori och beträffande vilken rimligtvis kan uppstå tvekan, huruvida densamma är av beskaffenhet att bära av Kungl. Maj:t ensam bestämmas, vederbörlig framställning skall till riksdagen avlätas; *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att fortfarande intill utgången av år 1917 besluta beträffande de till den *utrikes* posttrafiken hörande avgifter.

Denna proposition har blivit av oss bifallen; vilket vi i skrivelse den 27 juni tillkännagivit för Kungl. Maj:t.

§ 50.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 september utvisar, hava vi vid behandlingen av Kungl. Maj:ts till riksdagen avlättna proposition angående statsverkets tillstånd och behov i avseende å beräkningen av statsverkets inkomster för den tid, nästa statsreglering omfattar, eller år 1915 och intill dess ny statsreglering vidtager funnit de under rubrikerna A. Egentliga statsinkomster, I. Skatter, upptagna bevilningarna bära beräknas till 199,025,000 kronor samt beräknat överskottet å de under B. inkomster av statens produktiva fonder, I. Statens affärsverksamhet, upptagna postmedlen till 4,000,000 kronor.

§ 51.

Vi hava beslutit, att av riksbankens vinst för år 1913 skall till statsverket överlämnas 8,800,000 kronor samt att statsverkets andel i bankovinsten skall av fullmäktige i riksbanken tillhandahållas statskontoret med 2,200,000 kronor under varje av månaderna januari, april, juli och oktober 1915.

§ 52.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 augusti hava vi, i anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlättna proposition, för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag angående ändrad lydelse av 5—7 §§ i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897.

§ 53.

Vi hava med skrivelse den 11 september till Kungl. Maj:t överlämnat det för riksbankens styrelse och förvaltning upprättade reglemente, under anhållan att Kungl. Maj:t täcktes låta kungöra de föreskrifter däri, som för allmänheten kunna vara av vikt att känna.

§ 54.

Sedan Kungl. Maj:t genom avlättna proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen

den 11 oktober 1907 angående civila tjänstnehavares rätt till pension, hava vi i skrivelse den 11 september anmält för Kungl. Maj:t, att vi antagit berörda lagförslag.

§ 55.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till lag om ändring i vissa delar av sjölagen.

Det i propositionen innefattade förslaget har icke kunnat i oförändrat skick av oss bifallas, utan hava vi i anledning av propositionen för vår del antagit en lag i ämnet, vilket vi anmält för Kungl. Maj:t i skrivelse den 4 september, däri den av oss beslutade ändrade lydelsen av lagförslaget införts.

§ 56.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 september hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i 3 kap. sjölagen samt om ändrad lydelse av 294 § samma lag.

§ 57.

Kungl. Maj:t har genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till lag om tillsyn å fartyg.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 september utvisar hava vi icke kunnat i oförändrat skick bifalla detta förslag, utan i anledning av propositionen för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 58.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av utvidgad statskontroll å fartygs sjövärdighet m. m. hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 september, beslutit,

1:o.) att i huvudsaklig överensstämmelse med de av Kungl. Maj:t angivna grunder å extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1915 bevilja ett anslag å kronor 171,400, med rätt för Kungl. Maj:t att därav redan under år 1914 förskottsvis av tillgängliga medel anvisa kronor 3,275;

2:o.) att från och med år 1915 det i riksstaten under sjunde huvudtiteln upptagna ordinarie anslaget å 11,500 kronor till befrämjande av handel och sjöfart skall ur riksstaten utgå.

§ 59.

På grund av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 22 september anhållit, det Kungl. Maj:t täcktes, efter verkställd utredning rörande de i riket bestående fideikommissstiftelser i såväl fast som lös egendom, taga under övervägande, dels på vilka villkor nu bestående fideikommissstif-

telser må, där ej särskild anledning till undantag föreligger, kunna upphävas, *dels ock* huruvida och på vad sätt bestämmelser, innefattande förbud mot instiftande av nya fideikommiss i lös egendom må kunna meddelas, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

§ 60.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 juni hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inskränkning i inmutningsrätten.

§ 61.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 september har Kungl. Maj:ts genom avlåten proposition framlagda förslag till lag, innefattande tillägg till 17 kap. 4 § handelsbalken, till följd av kamrarnas skiljaktiga beslut jämlikt § 63 riksdagsordningen för denna riksdag förfallit.

§ 62.

Vi hava i skrivelse den 22 september anmält för Kungl. Maj:t, att vi icke kunnat i oförändrat skick bifalla Kungl. Maj:ts proposition med förslag till strafflag för krigsmakten m. m., utan att vi för vår del antagit

- 1:o) strafflag för krigsmakten;
 - 2:o) lag om krigsdomstolar och rättegången därstädes;
 - 3:o) lag om införande av den nya strafflagen för krigsmakten och den nya lagen om krigsdomstolar och rättegången därstädes samt vad i avseende därå iakttagas skall;
 - 4:o) lag om ändrad lydelse av 26 § i 8 kap. strafflagen;
 - 5:o) lag om ändrad lydelse av 9 och 13 §§ i 10 kap. strafflagen;
 - 6:o) lag om ändrad lydelse av 4 och 6 §§ i lagen angående villkorlig straffdom den 22 juni 1906; samt
 - 7:o) lag om ändring i lagen angående förordnande av rättegångsbiträde ått häktad den 14 september 1906;
- vilka lagar äro i vår nämnda skrivelse införda.

§ 63.

På grund av en inom riksdagen väckt motion hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 augusti, för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag angående ändrad lydelse av 15 kap. 22 § strafflagen.

§ 64.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 augusti närmare utvisar hava vi, i anledning av gjord framställning av riksdagens justitieombudsman, med

åberopande av riksdagens i skrivelser den 13 april 1904 och den 4 mars 1910 i särskilda hänseenden uttalade önskemål, anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes, i ändamål att för tiden intill dess ny allmän rättegångsordning i brottmål kan komma till stånd i görligaste måtto avhjälpa bristen på tidsenliga och fullständiga bestämmelser rörande förundersökning och häktning i brottmål, låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till lagstiftning i dessa ämnen.

§ 65.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse den 17 juli anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta utreda, huruvida och på vad sätt jämväl gift kvinna må kunna tillåtas att inför rätta föra annans talan, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning må föranleda.

§ 66.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 juni utvisar hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition, varigenom Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga dels lag om ändrad lydelse av 12 kap. 3 och 4 §§ rättegångsbalken dels ock lag om ändrad lydelse av 11 § i lagen om handräckning för fordrans utfående den 26 april 1907.

§ 67.

Vi hava i skrivelse den 30 juni anmält för Kungl. Maj:t, att vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1—5 samt 7—9 §§ i lagen om straffregister den 17 oktober 1900.

§ 68.

I skrivelse den 29 augusti hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat i oförändrat skick antaga Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas, för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 69.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 augusti hava vi, vid granskning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringar i förordningen angående utvidgad näringsfrihet, icke funnit anledning till anmärkning eller erinran.

§ 70.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 juli utvisar hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2, 5, 25, 48,

77, 99, 101, 120—124, 126—128, 134, 139, 144 och 164 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 och till lag, innefattande tillägg till lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903.

§ 71.

Genom avlåten proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till:

1:o) lag angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor, samt

2:o) lag om ändrad lydelse av 18 § i lagen den 4 juni 1913 angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning.

Denna proposition har blivit av oss bifallen, vilket vi i skrivelse den 22 september anmält för Kungl. Maj:t.

§ 72.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 juli hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 25 § i förordningen angående patent den 16 maj 1884, lag om ändrad lydelse av 4 och 16 §§ i lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884 samt lag om ändrad lydelse av 20 § i lagen om skydd för vissa mönster och modeller den 10 juli 1899.

§ 73.

I skrivelse den 17 juli hava vi med anledning av inom riksdagen väckta motioner anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta undersöka lämpligheten av sådan ändring i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910, att i stad, som består av flera församlingar, utgifterna till de särskilda församlingarnas prästerskap må kunna, efter därom av Kungl. Maj:t meddelat förordnande, utgöras av staden i dess helhet, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill en dylik undersökning må föranleda.

§ 74.

Vi hava, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 augusti, i anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition för vår del antagit en i vår nämnda skrivelse införd lag angående vissa åtgärder mot utbredning av lungdot.

§ 75.

Kungl. Maj:t har uti avlåten proposition föreslagit riksdagen medgiva, att, i enlighet med vad Kungl. Maj:t närmare förordnar, vid virkeshandel och trävaru-

rörelse tills vidare må användas mättningsredskap, som äro justerade efter annat måttssystem än det metriska.

Vi hava i skrivelse den 21 augusti anmält för Kungl. Maj:t, att vi funnit oss böra lämna det i berörda proposition begärda medgivande.

§ 76.

Vi hava i skrivelse den 5 augusti anmält för Kungl. Maj:t, att vi med anledning av inom riksdagen väckta motioner för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag om anstånd med betalning av gäld (moratorium).

§ 77.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 september utvisar, hava vi bifallit Kungl. Maj:ts proposition nr 274, varigenom Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till lag om utsträckt anstånd med betalning av gäld.

§ 78.

Genom avlåten proposition nr 263 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium).

I skrivelse den 16 september hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att berörda förslag icke kunnat av oss i oförändrat skick antagas, utan att vi i anledning av propositionen för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag i ämnet.

§ 79.

Vi hava bifallit Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förbud mot lufttrafik över svenskt område; vilket vi i skrivelse den 31 augusti anmält för Kungl. Maj:t.

§ 80.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 september utvisar hava vi, med förklarande att det av Kungl. Maj:t i avlåten proposition framlagda förslag till lag om förhindrande av oskäligen prisstegring av vissa varor vid krig eller krigsfara icke kunnat av oss i oförändrat skick godkännas, i anledning av samma proposition för vår del antagit en i vår skrivelse införd lag om förfogande över vissa varor vid krig eller krigsfara.

§ 81.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 augusti utvisar, hava vi antagit det uti till riksdagen avlåten proposition framlagda förslag till förordning angående ersättning till landsting och vissa städer samt hushållningssällskap för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel.

§ 82.

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 augusti anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning i syfte att vinna ändring av ej mindre gällande stängselförordning än även kungl. förordningen den 31 januari 1815 samt de övriga bestämmelser, vilka därmed kunna stå i sammanhang, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan föranleda.

§ 83.

På grund av en inom riksdagen gjord framställning hava vi i skrivelse den 29 augusti anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda och till riksdagen inkomma med förslag till lag, huru och på vad sätt väghållningsskyldige beträffande sådana enskilda vägar, som avses i lagen den 5 juli 1907 ang. enskilda vägar å landet, må äga rättighet att å annans mark mot ersättning taga väglagningsämnen till dylika vägars underhåll ävensom rätt att utan avgift taga väglagningsämnen å statens jordbruksdomäner och skogsallmänningar.

§ 84.

Kungl. Maj:t har genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om hingstbesiktningstvång.

I skrivelse den 29 augusti hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att denna proposition blivit av oss bifallen.

§ 85.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 22 september utvisar hava vi *dels* beslutit, att Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under 3, 4, 5 och 6 punkterna av andra huvudtiteln gjorda framställningar icke skola föranleda något vårt vidare yttrande,

dels i riksstaten för år 1915 uppfört de ordinarie anslagen till Svea hovrätt: hovrätten med därunder lydande justitiestat samt till krigshovrätten: avlöningar till oförändrade belopp,

dels i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till arvoden åt krigshovrättens ordförande och militära ledamöter å extra stat för år 1915 anvisat 3,250 kronor,

dels ock i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till beredande av tillfällig löneförbättring åt krigshovrättens vaktmästare å extra stat för år 1915 anvisat ett belopp av 300 kronor, vilket skall anses såsom tjänstgöringspenningar.

§ 86.

Vi hava i skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 augusti anmält, att vi med anledning av en utav Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition för vår del antagit

en i vår skrivelse införd lag om ändrad lydelse av 6, 7, 9, 14, 15, 23, 26, 31 och 37 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

§ 87.

Under punkt 19 av sjätte huvudtiteln i Kungl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för år 1915 på extra stat bevilja *dels* ett förslagsanslag av 3,600,000 kronor för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring, *dels ock* ett förslagsanslag av 125,000 kronor till gäldande av statens bidrag för samma år till den jämlikt nämnda lag anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkring.

I sammanhang med omförmälda ärende hava vi till behandling förehaft en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition nr 257, däri Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

dels besluta, att förvaltningen av den i 11 § av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring omförmälda fond må tills vidare uppdragas åt statskontoret, att utövas enligt de grunder, som i uti propositionen bifogade statsrådsprotokoll angivas;

dels ock medgiva, att för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet må jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen disponeras ett belopp av högst 200,000 kronor, att utgå med högst 50,000 kronor av det för år 1914 av riksdagen på extra stat anvisade förslagsanslag för bestridande av på staten belöpande kostnad för genomförande av en allmän pensionsförsäkring samt med återstående belopp av det för år 1915 på extra stat äskade förslagsanslag för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd jämlikt ovannämnda lag.

Enligt vad vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 augusti utvisar, hava Kungl. Maj:ts förberörda framställningar blivit av oss bifallna.

§ 88.

Kungl. Maj:t har genom avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till lag angående befogenhet för pensionsstyrelsen att provisoriskt bevilja sådant understöd, som omförmäles i 33 § i lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913.

Såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 augusti, hava vi bifallit berörda proposition, dock under erinrande om vikten därav, att största möjliga varsamhet iakttages vid tillämpningen av ifrågavarande bestämmelser.

§ 89.

Kungl. Maj:t har i avlåten proposition föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om förekommande och släckning av skogseld.

I skrivelse den 29 augusti hava vi anmält för Kungl. Maj:t, att vi, som icke kunnat oförändrat godkänna ifrågavarande förslag, för vår del antagit ett i vår skrivelse infört förslag i ämnet.

Tillika hava vi anhållit, att Kungl. Maj:t ville låta utreda, huruvida och på vad sätt särskilda lagbestämmelser må kunna meddelas till förebyggande av faran för skogseld genom antändning i följd av järnvägs drift, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning må föranleda.

§ 90.

Med anledning av inom riksdagen väckta motioner hava vi i skrivelse till Kungl. Maj:t den 11 september anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta utarbeta och i erforderliga delar snarast möjligt för riksdagen framlägga *dels* förslag till ordnande av det mindre jordbrukets kreditförhållanden i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som innefattas i det i motionerna omförmälda, inom jordbruksdepartementet år 1913 utarbetade förslaget med däri av 1913 års sakkunniga föreslagna ändringar samt med beaktande jämväl av i skrivelsen berörda eller andra synpunkter i fråga om lämpligaste sättet för anskaffande av nödiga penningmedel, *dels ock* förslag till de ändringar i gällande lag om bankrörelse och övriga bestämmelser, som må finnas erforderliga för förslagets genomförande.

§ 91.

I överensstämmelse med § 89 regeringsformen hava vi anmält våra önsknings- hemställanden och förslag genom följande skrivelser:

1:o) *av den 8 augusti* i fråga om åtgärder till främjande av vetenskaplig forskning och undervisning i publik och privat internationell rätt;

2:o) *av den 26 augusti* angående åtgärder för beredande av bättre vård vissa fall åt barnsängskvinnor jämte nyfödda barn;

3:o) *av samma dag* angående anordnande av arbete i det fria för tvångsarbetsfångar och straffångar;

4:o) *av samma dag* angående semester åt arbetare och med dem likställda personer med stadigvarande sysselsättning vid statsförvaltningen;

5:o) *av den 28 augusti* rörande utredning angående förvärvande för statens räkning av ön »Jungfrun» i Kalmarsund såsom fridlyst nationalpark;

6:o) *av den 29 augusti* angående stadgande av skatteplikt till stat och kommun för vissa därifrån nu fritagna utlänningar.

§ 92.

Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hava vi, såsom inhämtas av vår skrivelse till Kungl. Maj:t den 8 augusti, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen utsett deputerade för att med konungen överlägga.

§ 93.

I enlighet med §§ 96 och 97 regeringsformen och § 68 riksdagsordningen hava vi kallat häradshövdingen m. m. juris och filosofie doktorn Ossian Berger att vara riksdagens justitieombudsman samt häradshövdingen m. m. Axel Reinhold Östergren att i justitieombudsmannens ämbete inträda eller detsamma utöva i de fall, nämnda grundlagar omförmäla.

§ 94.

På grund av § 72 regeringsformen samt §§ 71 och 73 riksdagsordningen hava vi valt två fullmäktige i riksbanken samt två fullmäktige i riksgäldskontoret ävensom suppleanter för riksdagens samtliga fullmäktige i dessa verk, varjämte vi meddelat fullmäktige nödiga föreskrifter, vilka i de för sagda verk upprättade reglementen äro intagna.

Till yttermera visso, att vi allt detta, som här förut skrivet står, sålunda beslutit, vidtagit och beviljat, hava vi, svenska folkets valda ombud, velat med våra namns underskrivande sådant styrka och bekräfta, vilket skedde i Stockholm den sjuttonde dagen i december månad året efter Kristi börd det nittonhundrade och på det fjortonde.

Första Kammaren:

I V A R A F Z E L I U S

Talman.

Sixten von Friesen
v. Talman. Stockholms stad.

Ernst Klefbeck
Stockholms stad.

Stockholms stad.

J. E. Berglund
Stockholms stad.

Ernst Trygger
Stockholms stad.

Herm. Lamm
Stockholms stad.

Stockholms stad.

Charles Lindley
Stockholms stad.

C. J. Beck-Friis
Stockholms län.

G. Lagerbjelke
Stockholms län.

G. F. Östberg
Stockholms län.

Gustaf F. Steffen
Stockholms län.

William Montgomery
Stockholms län.

O. M. Strömberg
Uppsala län.

Nils Alexanderson
Uppsala län.

Johan v. Bahr Uppsala län.	Uppsala län.	F. Cl:son Wachtmeister Södermanlands län.
Ernst Lindblad Södermanlands län.	A. C. Lindblad Södermanlands län.	Oskar Eklund Södermanlands län.
Gust. Österberg Södermanlands län.	Philip Klingspor Östergötlands län.	Östergötlands län.
David Bergström Östergötlands län.	Östergötlands län.	Herman Fleming Östergötlands län.
Fr. Berglund Östergötlands län.	Bror Kjellgren. Östergötlands län.	Norrköpings stad.
C. H. v. Mentzer Jönköpings län.	K. J. Gustafsson Jönköpings län.	Alfred Petersson Jönköpings län.
K. J. Ekman Jönköpings län.	J. W. Spens Jönköpings län.	B. E. Gelotte Jönköpings län.
Aaby Ericsson Kronobergs län.	Alexis Hammarström Kronobergs län.	August Ljunggren Kronobergs län.
Axel Rooth Kronobergs län.	Adolf Roos Kronobergs län.	Hugo Hammarskjöld Kalmar län, norra delen.
C. Cedercrantz Kalmar län, norra delen.	Ch. Meurling Kalmar län, norra delen.	Klas Malmborg Kalmar län, södra delen.
Rudolf Kjellén Kalmar län, södra delen.	Carl Boberg Kalmar län, södra delen.	P. Valerius Olsson Kalmar län, södra delen.
Th. af Ekenstam Gottlands län.	P. A. Forssman Gottlands län.	A. Wachtmeister Blekinge län.
Blekinge län.	Hans Ericson Blekinge län.	Frithiof Söderbergh Blekinge län.
Joh. Nilsson Kristianstads län.	Adolf Dahl Kristianstads län.	Louis De Geer Kristianstads län.
J. Gyllenstierna Kristianstads län.	Gust. A. Eliasson Kristianstads län.	Gust. Svensson Kristianstads län.
H. Cavalli Malmöhus län.	Malmöhus län.	Sam. Stadener Malmöhus län.

K. v. Geijer Malmöhus län.	Carl Fr. Beckman Malmöhus län.	Malmöhus län.
N. O. Bruce Malmöhus län.	Oscar Trapp Malmöhus län.	Olof Olsson Malmöhus län.
Bonde Bondeson Malmöhus län.	A. Antonsson Malmö stad.	Fritz Hallberg Malmö stad.
Ludvig Danström Hallands län.	B. Jönsson Hallands län.	J. S. Almer Hallands län.
Richard Hermelin Hallands län.	M. Lyckholm Göteborgs och Bohus län.	Joh. Larsson Göteborgs och Bohus län.
Eric Hallin Göteborgs och Bohus län.	Sixten Neiglick Göteborgs och Bohus län.	H. Wrangel Göteborgs och Bohus län.
Ludvig Widell Göteborgs och Bohus län.	Erik Trana Göteborgs stad.	K. G. Karlsson Göteborgs stad.
Carl Hamilton Göteborgs stad.	Otto Mannheimer Göteborgs stad.	Älvsborgs län.
Ax. Hedenlund Älvsborgs län.	O. Silfverschiöld Älvsborgs län.	Olaus Pettersson Älvsborgs län.
J. Johanson Älvsborgs län.	Th. Köhlin Älvsborgs län.	Gustaf Kobb Älvsborgs län.
C. Magnusson Älvsborgs län.	Nils Posse Skaraborgs län.	Ernst Hedenstierna Skaraborgs län.
Wilh. Gullberg Skaraborgs län.	Fabian De Geer Skaraborgs län.	Gust. Barthelson Skaraborgs län.
August Bellinder Skaraborgs län.	Edw. Larson Skaraborgs län.	Mauritz Hellberg Värmlands län.
Knut Larsson Värmlands län.	Aug. Lindh Värmlands län.	K. A. Nilson Värmlands län.
Joh. Carlsson Värmlands län.	Åke Ingeström Värmlands län.	G. Gerh. Magnusson Värmlands län.
J. Gripenstedt Örebro län.	Elof Ljunggren Örebro län.	Anton Hahn Örebro län.

Riksdagsbeslutet 1914.

Örebro län.	Ivan Svensson Örebro län.	Gustaf Tisell Örebro län.
Sam. Clason Västmanlands län.	Adam Hult Västmanlands län.	Alexander Hamilton Västmanlands län.
Edvard Wavrinsky Västmanlands län.	Kopparbergs län.	L. E. Gezelius Kopparbergs län.
Alfred Petré Kopparbergs län.	F. Holmquist Kopparbergs län.	Ollas A. Ericsson Kopparbergs län.
W. Skarstedt Kopparbergs län.	Carl Ekman Gävleborgs län.	Olof Jonsson Gävleborgs län.
C. G. T. Wickman Gävleborgs län.	Lars Olsson Gävleborgs län.	Theodor Odelberg Gävleborgs län.
Erik Jonsson Gävleborgs län.	Hugo Hamilton Gävle stad.	J. Sandler Västernorrlands län.
Hugo Fahlén Västernorrlands län.	S. H. Kvarnzelius Västernorrlands län.	Gustaf Knaust Västernorrlands län.
Alfred Stårner Västernorrlands län.	Harald Hjärne Västernorrlands län.	Joh. Permansson Västernorrlands län.
I. von Stapelmohr Jämtlands län.	Gottfrid Roman Jämtlands län.	John Östling Jämtlands län.
Karl Grubbström Västerbottens län.	A. Åström Västerbottens län.	Gustav Rosén Västerbottens län.
H. Biörklund Västerbottens län.	Jacob T. Larsson Norrbottens län.	O. Bergqvist Norrbottens län.
C. I. Asplund Norrbottens län.	Axel E. Fagerlin Norrbottens län.	

Andra Kammaren:

J O H A N W I D É N

Talman.

D. Persson i Tällberg v. Talman. Kopparbergs län. Norra valkretsen.	Stockholms stad.	Stockholms stad.
Hjalmar Branting Stockholms stad.	Carl Lindhagen Stockholms stad.	Stockholms stad.
Herm. Lindqvist Stockholms stad.	Knut A. Tengdahl Stockholms stad.	Stockholms stad.
Ernst Söderberg Stockholms stad.	Erik Palmstierna Stockholms stad.	Joh. Hellner Stockholms stad.
Karl Herlitz Stockholms stad.	J. Åkerman Stockholms stad.	Carl Hallendorff Stockholms stad.
Jakob Pettersson Stockholms län. Södra valkretsen.	R. A. Wawrinsky Stockholms län. Södra valkretsen.	Albert Petersson Stockholms län. Södra valkretsen.
Adolf Molin Stockholms län. Södra valkretsen.	G. W. Källman Stockholms län. Södra valkretsen.	Stockholms län. Södra valkretsen.
Stockholms län. Norra valkretsen.	Rikard Hagberg. Stockholms län. Norra valkretsen.	E. Eurén Stockholms län. Norra valkretsen.
O. Alfr. Berg Uppsala län.	Uppsala län.	Uppsala län.
Joh. Andersson Uppsala län.	Uppsala län.	E. C. Kropp Södermanlands län. Norra valkretsen.
Gust. Gustafsson Södermanlands län. Norra valkretsen.	C. E. Svensson. Södermanlands län. Norra valkretsen.	J. M. Juhlin Södermanlands län. Södra valkretsen.
Gösta Tamm Södermanlands län. Södra valkretsen.	C. J. Johansson Södermanlands län. Södra valkretsen.	A. J. Bårg Södermanlands län. Södra valkretsen.

Axel Ekman Östergötlands län. Norra valkretsen.	Edv. Andersson Östergötlands län. Norra valkretsen.	Carl Sjögren Östergötlands län. Norra valkretsen.
Karl Eriksson Östergötlands län. Norra valkretsen.	T. Zetterstrand Östergötlands län. Norrköpings— Linköpings valkrets.	Sven Persson Östergötlands län. Norrköpings— Linköpings valkrets.
K. Beckman Östergötlands län. Norrköpings— Linköpings valkrets.	Conrad Vahlquist Östergötlands län. Södra valkretsen.	David Pettersson Östergötlands län. Södra valkretsen.
Östergötlands län. Södra valkretsen.	Joseph Hermelin. Östergötlands län. Södra valkretsen.	Axel Sterne Östergötlands län. Södra valkretsen.
J. A. Jonsson Jönköpings län. Östra valkretsen.	Fredr. Johanson Jönköpings län. Östra valkretsen.	Ernst Liljedahl Jönköpings län. Östra valkretsen.
A. R. Rosenqwist Jönköpings län. Östra valkretsen.	E. Räf Jönköpings län. Västra valkretsen.	Bernhard Nilsson Jönköpings län. Västra valkretsen.
Thure Widlund Jönköpings län. Västra valkretsen.	Felix Hamrin Jönköpings län. Västra valkretsen.	C. O. Johanson Jönköpings län. Västra valkretsen.
Joh. G. Svensson Kronobergs län. Östra valkretsen.	J. Engqvist. Kronobergs län. Östra valkretsen.	Axel Lindqvist Kronobergs län. Östra valkretsen.
M. Svensson. Kronobergs län. Östra valkretsen.	Kronobergs län. Västra valkretsen.	P. M. Olsson Kronobergs län. Västra valkretsen.
Reinh. Eliasson Kronobergs län. Västra valkretsen.	Axel Rune Kalmar län. Norra valkretsen.	Erik Andersson Kalmar län. Norra valkretsen.
A. V. Isaksson Kalmar län. Norra valkretsen.	J. Persson Kalmar län. Norra valkretsen.	P. O. Lundell Kalmar län. Södra valkretsen.
Joh. Jeansson Kalmar län. Södra valkretsen.	C. A. Olsson Kalmar län. Södra valkretsen.	Pehr Aug. Andersson Kalmar län. Södra valkretsen.
Wilh. Andersson Kalmar län. Södra valkretsen.	Karl Magnusson Kalmar län. Södra valkretsen.	K. J. Larsson Gottlands län.
Gottlands län.	Aug. Lingström Gottlands län.	Aug. Larsson Blekinge län.
Axel E. Lindvall Blekinge län.	Ulrik Leander Blekinge län.	John Jönsson Blekinge län.

Otto Holmdahl
Blekinge län.

J. A. Ingvarson
Blekinge län.

P. Nilsson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Per N:son Bosson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

John Erlansson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Sv. Bengtsson
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Lars Borggren
Kristianstads län. Nordvästra
valkretsen.

Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Bror Petrén
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

V. Ekerot
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Gust. Nilsson
Kristianstads län. Sydöstra val-
kretsen.

Olof Nilsson
Malmöhus län. Norra valkretsen.

J. P. Jespersen
Malmöhus län. Norra valkretsen.

Martin Holmström
Malmöhus län. Norra valkretsen.

Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Sven Linders
Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Malmöhus län. Mellersta valkretsen.

Hans Andersson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

F. W. Thorsson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

N. Edv. Lindberg.
Malmöhus län. Södra valkretsen.

Jöns Pålsson
Malmöhus län. Södra valkretsen.

A. J. Christiernson
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

Malte Sommelius
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

O. H. Waldén
Hälsingborg, Landskrona och Lund.

Nils Persson
Malmö stad.

Värner Rydén
Malmö stad.

Harald Lemke
Malmö stad.

Anders Olsson
Hallands län.

A. Henrikson
Hallands län.

Hallands län.

Carl O. Strid
Hallands län.

Axel Westman
Hallands län.

Nils Johansson
Hallands län.

Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Cornelius Olsson
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Carl L. Olausson
Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

Göteborgs och Bohus län. Södra
valkretsen.

A. Åkerman
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Oscar N. Olsson
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

C. Wallentin
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Oscar Osberg
Göteborgs och Bohus län. Norra
valkretsen.

Erik Røing
Göteborgs stad.

Hjalmar Wijk
Göteborgs stad.

Göteborgs stad.

Göteborgs stad.

E. Indebetou
Göteborgs stad.

Magnus Bengtsson
Göteborgs stad.

Göteborgs stad.

J. M. Johansson
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

Axel von Sneidern
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

Harald Hallén
Älvsborgs län. Norra valkretsen.

O. H. Svensson
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

Herm. Carlson
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

Axel Andersson
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

S. Welin
Älvsborgs län. Mellersta valkretsen.

Älvsborgs län. Södra valkretsen.

Älvsborgs län. Södra valkretsen.

C. Edor Anderson
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

Carl Lorentzon
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

M. Enderstedt
Älvsborgs län. Södra valkretsen.

L. J. Jansson
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

Skaraborgs län. Norra valkretsen.

G. W. Sjöberg
Skaraborgs län. Norra valkretsen.

Skaraborgs län. Norra valkretsen.

Skaraborgs län. Norra valkretsen.

Carl Persson
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Oscar Bogren
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

K. M. Andersson
Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Skaraborgs län. Södra valkretsen.

Värmlands län. Norra valkretsen.

H. E. Nordström
Värmlands län. Norra valkretsen.

Joh:s Hedström
Värmlands län. Norra valkretsen.

N. Gust. Åkerlindh
Värmlands län. Östra valkretsen.

N. A:son Berg
Värmlands län. Östra valkretsen.

Axel Schotte
Värmlands län. Östra valkretsen.

Nils Helger
Värmlands län. Östra valkretsen.

Albert Mossberg
Värmlands län. Västra valkretsen.

Gustaf Flognfält
Värmlands län. Västra valkretsen.

Rosarus Andersson
Värmlands län. Västra valkretsen.

Värmlands län. Västra valkretsen.

A. P. Gustafsson
Örebro län. Norra valkretsen.

E. A. Nilson
Örebro län. Norra valkretsen.

K. A. Sandberg
Örebro län. Norra valkretsen.

Anders Anderson
Örebro län. Norra valkretsen.

Olof Nilsson
Örebro län. Norra valkretsen.

Gustaf Olofsson
Örebro län. Södra valkretsen.

Edv. Uddenberg
Örebro län. Södra valkretsen.

L. E. Gustafsson
Örebro län. Södra valkretsen.

Örebro län. Södra valkretsen.

Viktor Larsson
Västmanlands län. Östra valkretsen.

Västmanlands län. Östra valkretsen.

Axel Lundblad
Västmanlands län. Östra valkretsen.

Adolf Janson
Västmanlands län. Västra valkretsen.

Västmanlands län. Västra valkretsen.

G. A. Rundgren
Västmanlands län. Västra valkretsen.

Sam. Söderberg
Kopparbergs län. Östra valkretsen.

C. R. Jansson
Kopparbergs län. Östra valkretsen.

Kopparbergs län. Östra valkretsen.

Joh. Ström
Kopparbergs län. Västra valkretsen.

Bernh. Eriksson
Kopparbergs län. Västra valkretsen.

Rickard Sandler
Kopparbergs län. Västra valkretsen.

L. J. Hagman
Kopparbergs län. Västra valkretsen.

Eskils Hans Hansson
Kopparbergs län. Norra valkretsen.

Per Tysk
Kopparbergs län. Norra valkretsen.

E. A. Leksell
Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.

Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.

Fabian Månsson
Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.

A. J. Andersson
Gävleborgs län. Gästriklands valkrets.

Jonas Jonsson
Gävleborgs län. Hälsinglands södra
valkrets.

Ernst Lindley
Gävleborgs län. Hälsinglands södra
valkrets.

Aug. Sävström
Gävleborgs län. Hälsinglands södra
valkrets.

Johan Ericsson
Gävleborgs län. Hälsinglands norra
valkrets.

Per Norin
Gävleborgs län. Hälsinglands norra
valkrets.

O. W. Edbom
Gävleborgs län. Hälsinglands norra
valkrets.

Olof Olsson
Gävleborgs län. Hälsinglands norra
valkrets.

Rob. Karlsson
Västernorrlands län. Medelpads
valkrets.

C. A. Svensson
Västernorrlands län. Medelpads
valkrets.

Joh. Zelahn
Västernorrlands län. Medelpads
valkrets.

Verner Hedlund
Västernorrlands län. Medelpads
valkrets.

Johan Nydal
Västernorrlands län. Ångerman-
lands södra valkrets.

J. R. Sundström
Västernorrlands län. Ångerman-
lands södra valkrets.

Västernorrlands län. Ångerman-
lands södra valkrets.

Västernorrlands län. Ångerman-
lands södra valkrets.

Emil Molin i Dombäcksmark
Västernorrlands län. Ångerman-
lands norra valkrets.

Västernorrlands län. Ångerman-
lands norra valkrets.

C. J. Öberg Västernorrlands län. Ångerman- lands norra valkrets.	A. J. Wedin Jämtlands län. Södra valkrets.	Jämtlands län. Södra valkrets.
G. Nic. Torgén Jämtlands län. Norra valkrets.	Johan Olofsson Jämtlands län. Norra valkrets.	Karl Karlsson Jämtlands län. Norra valkrets.
Ad. Wiklund Västerbottens län. Södra valkrets.	J. Rehn Västerbottens län. Södra valkrets.	E. F. Hellberg Västerbottens län. Södra valkrets.
W. Bäckström Västerbottens län. Södra valkrets.	Västerbottens län. Norra valkrets.	Västerbottens län. Norra valkrets.
Västerbottens län. Norra valkrets.	Norrbottens län. Södra valkrets.	Ernst Hage Norrbottens län. Södra valkrets.
Norrbottens län. Södra valkrets.	Norrbottens län. Norra valkrets.	Norrbottens län. Norra valkrets.
	O. W. Stenudd Norrbottens län. Norra valkrets.	

INNEHÅLL.

	Sid.		Sid.
Ingressen	1.	§ 12. Rörande lag ang. ändring i vissa delar av förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863	11.
§ 1. Ang. ändrad lydelse av §§ 18 och 22 regeringsformen	1.	§ 13. I anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen avlåtna proposition i fråga om ordnandet av rikets försvarsväsende	11.
§ 2. Ang. ändrad lydelse av § 20 regeringsformen	2.	§ 14. Ang. statsregleringen	18.
§ 3. Ang. ändrad lydelse av § 72 regeringsformen	2.	§ 15. Ang. dispositionen av besparingarna & huvudtitlarna	20.
§ 4. Ang. förslag till ändrad lydelse av §§ 96—102 och 110 regeringsformen, § 42 mom. 2 och § 68 riksdagsordningen samt § 4 5:o tryckfrihetsförordningen	3.	§ 16. Ang. beredande av medel till bestridande av kostnader, som i § 63 regeringsformen avses	20.
§ 5. Ang. förslag till ändrad lydelse av §§ 4, 5, 6 och 15 regeringsformen, §§ 6, 10, 20, 32, 33 och 43 riksdagsordningen samt § 1 4:o tryckfrihetsförordningen	7.	§ 17. Ang. de i 63 § regeringsformen föreskrivna kreditivsummor	20.
§ 6. Ang. ändring av § 12 riksdagsordningen	7.	§ 18. Ang. utbetalning av riksdags- och revisionskostnader m. m.	21.
§ 7. Ang. ändrad lydelse av § 2 4:o och § 3 10:o tryckfrihetsförordningen	8.	§ 19. Ang. bestridande av sådana av riksdag föranledda utgifter, som av Kungl. Maj:t förskottsvis anvisats till utbetalning å statskontoret	21.
§ 8. Ang. ändrad lydelse av 9 § i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909	10.	§ 20. Ang. sättet för betalning av räntor å statsskulden m. m., utgifter för kapitalökning och avbetalning å statsskulden	21.
§ 9. Ang. ändrad lydelse av 27 § i lagen om val till riksdagen den 26 maj 1909	10.	§ 21. Ang. av riksdagen beslutade, å riksgäldskontoret anvisade utgifter för år 1915	21.
§ 10. Ang. vidtagande av åtgärder till skydd för rösträtten i sådana fall, där röstlängd förkommit	10.	§ 22. Ang. sättet för gäldandet av å riksgäldskontoret anvisade utgifter	23.
§ 11. Ang. förslag till lag om ändrad lydelse av §§ 3, 10, 11, 13, 57, 58 och 74 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862, lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 1, § 8 mom. 1 samt §§ 9, 30, 40 och 41 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862, lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 6, § 16 samt § 58 mom. 2 i förordningen om landsting den 21 mars 1862, ävensom om införande i § 2 i nämnda förordning av tillagda mom. § 8 och 9 samt lag om ändrad lydelse av § 52 i förordningen om landsting den 21 mars 1862	10.	§ 23. Ang. upplåning av medel för fonden för bibana i västra delarna av riket samt järnvägslånefonden	23.
		§ 24. I avseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen	23.
		§ 25. Rörande förordning ang. statsmonopol å tobakstillverkningen i riket samt förordning om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket m. m.	36.

	Sid.		Sid.
§ 26. Ang. anslag av länemedel för gäldande av kostnaden för införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket m. m.	37.	förordning med tulltaxa för inkommande varor	40.
§ 27. Ang. ändrad lydelse av rubrikerna nr 195—197 för tobak i gällande tulltaxa m. m.	37.	§ 42. Ang. vissa ändringar i gällande tulltaxa beträffande tulltaxerubrikerna 194, 232, 1161 och 1258 samt införande av en ny rubrik nr 1258 ¹ / ₂	40.
§ 28. I anledning av Kungl. Maj:ts proposition dels med förslag till förordning ang. försäljning av alkoholhaltiga drycker m. m., dels ock om ersättning till vissa försäljare av brännvin samt vin och öl i anledning av införandet av förordning ang. försäljning av alkoholhaltiga drycker	37.	§ 43. Ang. ändrad lydelse av § 4 i förordningen om provianteringsfrilager den 15 november 1912	40.
§ 29. Ang. ändring i 12 § 1 mom. 3 stycket i gällande bevillningsförordning	37.	§ 44. Ang. en deklaration med Frankrike rörande upphävandet av den svenska konsularjuridiktionen i franska intresseområdet av Marocko	40.
§ 30. Ang. förordning om vissa ändringar i förordningen den 28 oktober 1910 ang. bevillning av fast egendom samt av inkomst och förordning om ändrad lydelse av 50 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och om förfarandet vid taxering	38.	§ 45. Ang. förordning om ändrad lydelse av 1, 23 och 29 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 ang. beskattning av socker ävensom ändrad lydelse av anm. 1 under rubriken 160 och anm. under rubriken 161 i gällande tulltaxa	40.
§ 31. Ang. förordning om arvsskatt och skatt för gåva	38.	§ 46. Rörande förordning ang. utförsel av socker till Norge under viss tid, utan erläggande av sockerskatt	41.
§ 32. Rörande förordning ang. stämpelavgiften	38.	§ 47. Ang. ändringar i 6—10 §§ i förordningen den 20 april 1906 ang. en särskild stämpelavgift för försäljning av punsch, arrack och rom	41.
§ 33. Ang. förordning om ändrad lydelse av 1 kap. 1 och 3 §§ samt 6 kap. i förordningen den 6 november 1908 ang. en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper	38.	§ 48. Ang. ändrad lydelse av 1, 3, 5, 6, 15 och 40 §§ i förordningen ang. försäljning av brännvin den 9 juni 1906	41.
§ 34. Ang. höjning av gällande tullsatsen å tobak	38.	§ 49. Ang. bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter	41.
§ 35. Om ändrade bestämmelser ang. tullrestitution vid utförsel av tobaksfabrikat	39.	§ 50. Ang. beräkning av beviljningarna för 1915	42.
§ 36. Ang. upphävande av tullen å kalciumnitrat (Norgessalpeter)	39.	§ 51. Ang. bankvinsten	42.
§ 37. Ang. ändrad lydelse av § 13 mom. 1 i förordningen med tulltaxa för inkommande varor	39.	§ 52. Ang. ändrad lydelse av 5—7 §§ i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897	42.
§ 38. Ang. ändring av rubriken nr 555 i tulltaxan	39.	§ 53. Ang. nytt reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning	42.
§ 39. Ang. ändrad lydelse av mom. 1, 3 och 4 i § 13 av gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor	39.	§ 54. Rörande förslag till lag om ändrad lydelse av 5 och 6 §§ i lagen den 11 oktober 1907 ang. civila tjänst innehavares rätt till pension	42.
§ 40. Ang. fogande av ett nytt moment till § 13 i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor	39.	§ 55. Rörande lag om ändring i vissa delar av sjölagen	43.
§ 41. Ang. ändrad lydelse av § 4 i gällande		§ 56. Ang. lag om ändring i 3 kap. sjölagen samt om ändrad lydelse av 294 § samma lag	43.
		§ 57. Rörande lag om tillsyn å fartyg	43.
		§ 58. Ang. anordnande av utvidgad statskontroll å fartygs sjövärdighet m. m.	43.

	Sid.		Sid.
§ 59. Ang. utredning och förslag i fråga om upphävande av befintliga familjefideikommissstiftelser m. m.	43.	märken den 5 juli 1884 samt lag om ändrad lydelse av 20 § i lagen om skydd för vissa mönster och modeller den 10 juli 1899	46.
§ 60. Ang. lag om inskränkning i inmutningsrätten	44.	§ 73. Ang. viss ändring i lagen om reglering av prästerskapets avlöning	46.
§ 61. Ang. förslag till lag innefattande tillägg till 17 kap. 4 § handelsbalken	44.	§ 74. Ang. förslag till lag ang. vissa åtgärder mot utbredning av lungshot	46.
§ 62. Rörande förslag till strafflag för krigsmakten m. m.	44.	§ 75. Ang. användande av andra än metriska mått vid virkeshandel och trävarurörelse	46.
§ 63. Ang. förslag till lag ang. ändrad lydelse av 15 kap. 22 § strafflagen	44.	§ 76. Ang. lag om anstånd med betalning av gäld	47.
§ 64. Ang. vidtagande av åtgärder för avhjälpan av bristen på tidsenliga och fullständiga bestämmelser rörande förundersökning och häktning i brottmål	44.	§ 77. Ang. lag om utsträckt anstånd med betalning av gäld	47.
§ 65. Ang. beredande av rätt för gift kvinna att föra annans talan vid domstol eller hos annan myndighet	45.	§ 78. Rörande lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium)	47.
§ 66. Ang. ändrad lydelse av 12 kap. 3 och 4 §§ rättegångsbalken samt av 11 § i lagen om handräckning för fordrans utfående den 20 april 1907	45.	§ 79. Rörande lag ang. förbud mot lufttrafik över svenskt område	47.
§ 67. Ang. ändrad lydelse av 1—5 samt 7—9 §§ i lagen om straffregister den 17 oktober 1900	45.	§ 80. Ang. förslag till lag om förfogande över vissa varor vid krig eller krigsfara	47.
§ 68. Rörande lag ang. förbud för vissa utlåningar att här i riket vistas	45.	§ 81. Rörande förordning ang. ersättning till landsting och vissa städer samt hushållningssällskap för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel	47.
§ 69. I anledning av Kungl. Maj:ts proposition ang. vissa ändringar i förordningen ang. utvidgad näringsfrihet	45.	§ 82. Ang. åatadkommande av lättnader i stängselskyldighetens fullgörande	48.
§ 70. Ang. lag om ändrad lydelse av 2, 5, 25, 48, 77, 99, 101, 120—124, 126—128, 134, 139, 144 och 164 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 och lag innefattande tillägg till lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903	45.	§ 83. Ang. utredning och förslag i fråga om rätt att till fullgörande av skyldighet att underhålla enskild väg taga väglagningsämnen å annans mark	48.
§ 71. Rörande lag angående förbud i vissa fall mot varors förseende med oriktig ursprungsbeteckning och saluhållande av oriktigt märkta varor samt lag om ändrad lydelse av 18 § i lagen den 4 juni 1913 angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning	46.	§ 84. Ang. lag om hingstbesiktningstvång	48.
§ 72. Rörande lag om ändrad lydelse av 25 § i förordningen angående patent den 16 maj 1884, lag om ändrad lydelse av 4 och 16 §§ i lagen om skydd för varu-		§ 85. Rörande Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under andra huvudtiteln gjorda framställningar ang. förändrad avlöningsstat för Svea hovrätt m. m.	48.
		§ 86. Ang. ändrad lydelse av 6, 7, 9, 14, 15, 23, 26, 31 och 37 §§ i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring	48.
		§ 87. I anledning av dels Kungl. Maj:ts under punkt 19 av sjätte huvudtiteln i statsverkspropositionen gjorda framställning angående anslag till pensionsförsäkringens genomförande, dels ock Kungl. Maj:ts proposition angående förvaltningen av den i 11 § av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring omförmälda fond	

